

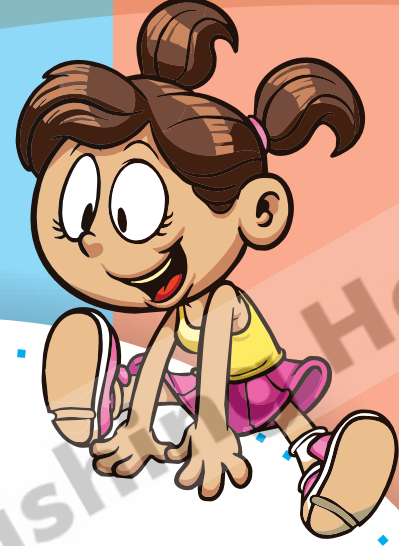
Based on

**CONTINUOUS
COMPREHENSIVE
EVALUATION**

NIGAM

SCHOLAR WORKBOOKS

इयत्ता चौथीच्या नवीन पाठ्यपुस्तकावर आधारित

**मराठी
सुलभभारती**

WORKBOOK

STANDARD IV

**CCE
PATTERN**

For English, Hindi, Urdu, Gujarati, Kannada,
Telugu and Sindhi Mediums

SHETH

Balbharati Regd. License No. 2018MH0024

Based on the CCE Pattern New Textbook of
'Marathi Sulabhharati' for Standard IV

 NIGAM
SCHOLAR WORKBOOKS

‘मराठी सुलभभारती’

इयत्ता चौथीच्या नवीन पाठ्यपुस्तकावर आधारित

मराठी WORKBOOK

(For Hindi, English, Urdu, Kannada, Gujarati, Telugu and Sindhi Mediums)

Standard IV

By

Kavita Borgaonkar

❁ ठळक वैशिष्ट्ये ❁

- ❖ नवीन अभ्यासक्रम व पाठ्यपुस्तकावर आधारित.
- ❖ मराठी भाषेविषयी विद्यार्थ्यांमध्ये आवड निर्माण करणारी.
- ❖ मराठी शब्दांच्या आकलनासाठी इंग्रजीतून अर्थ.
- ❖ मराठी भाषा ऐकण्या-बोलण्यास व वाचनासाठी प्रोत्साहन देणारी.
- ❖ सहज, सोपे, आनंददायी स्वाध्याय व उपक्रम.
- ❖ प्रसंगचित्रवर्णनासाठी सुंदर, रंगीत चित्रे.

SHETH Publishing House
Educational Publishers

प्रस्तावना

महाराष्ट्र शासनाने नव्याने निर्धारित केलेल्या CCE पॅटर्न (सातत्यपूर्ण सर्वकष मूल्यमापन) वर आधारित, अमराठी माध्यमांच्या प्राथमिक शाळांमध्ये इयत्ता पहिली पासून मराठी भाषा शिकणे अनिवार्य केले आहे. या CCE पॅटर्नला अनुसरून या व्यवसायाची रचना करण्यात आली आहे.

या व्यवसायातील प्रत्येक पाठात CCE च्या साधन - तंत्रांचा समावेश केला आहे. उदा. तोंडीकाम, प्रश्नमालिका, वर्गकार्य, गृहकार्य, छोटी चाचणी, उपक्रम/ कृती, इत्यादि. यातून विद्यार्थ्यांचे स्वयं -अध्ययन आनंददायी होण्यासाठी मदत होणार आहे.

हस्त - खेळत मुलांनी मराठी भाषा शिकावी ह्यावर अधिक भर देऊन ह्या व्यवसायातील प्रश्नांची साध्या सोप्या पध्दतीने मांडणी केली आहे. तसेच चित्रांच्या आकर्षक मांडणीतून ह्या भाषेचे विद्यार्थ्यांना आकर्षण वाटेल व त्यांची आकलन शक्ती वाढेल यात शंका नाही.

शिक्षक व पालक यांना आपल्या पाल्यासाठी ह्या व्यवसायाचा निश्चितच उपयोग होईल याची आम्हाला खात्री आहे.

या पुस्तकाच्या संदर्भातील सूचनांचे आम्ही सहर्ष स्वागत करतो.

प्रकाशक

अनुक्रमणिका

अ.क्र.	पाठाचे नाव	पृष्ठ क्र.	अ.क्र.	पाठाचे नाव	पृष्ठ क्र.
१.	झाड (गाणे) - ज्ञानदा आसोलकर	३	१६.	चतुर कासव (शब्द-चित्रकथा)	४२
२.	मैत्री (चित्रकथा)	५	१७.	पाहा, पण ...	४५
३.	मुलांनी काढलेली चित्रे - १	७	१८.	माझा अनुभव - १	४७
४.	चित्रवर्णन	९	१९.	आगगाडी (कविता) - शंकर विटणकर	५०
५.	गाऱ्या गाऱ्या भिंगोऱ्या (कविता)	११	२०.	मुलांनी काढलेली चित्रे - २	५३
६.	फरक ओळखा	१४	२१.	बसस्थानक	५५
७.	अक्षरजाळे	१७	२२.	स्वच्छ घर - स्वच्छ परिसर	५७
८.	गंमतकोडे	१९	२३.	माझा अनुभव - २	५९
९.	वाचूया, गिरवूया	२३	२४.	ईद	६२
१०.	ओळखा पाहू!	२६	२५.	संगणक (कविता) - बबन शिंदे	६६
११.	शब्दपट वाचूया	२८	२६.	आमचे चुकले	६९
१२.	शब्दांशी खेळूया	३०	२७.	धाडसी झुगी	७२
१३.	ओळखूया, सांगूया	३२	२८.	प्रश्न (कविता) - प्रभा मुळे	७६
१४.	खेळातील स्वयंपाक (कविता)		२९.	मी सगळ्या भाज्या खाणार!	७९
	- किशोर पाठक	३५	३०.	खुर्ची आणि स्टूल (कविता) - विंदा करंदीकर	८३
१५.	झाड आपला मित्र	३९	३१.	आपलं वाचनालय	८६

कठीण शब्द - Difficult Words

लावलं	- to plant	झाड	- tree	वाढ	- growth
घालीन	- to give	फुलं	- flowers	रोज	- each day
फुलतील	- to bloom	पानं	- leaves	फुलपाखरांचे थवे	- group of butterflies
गाईन	- will sing	झुलतील	- to swing		

आकारिक मूल्यमापन - Formative Evaluation

तोंडीकाम - Oral Work

क) खालील गाणे ऐका आणि म्हणा. (Look, listen and recite the following poem.)

चिंगीनं लावलं एक झाड,
झाडाला म्हणाली, लवकर वाढ.
तुला रोज घालीन पाणी,
तुझ्यासाठी गाईन गाणी.
गाणी ऐकून फुलं फुलतील,
फुलपाखरांचे थवे झुलतील.
फुलतील फुलं छान छान,
हसत राहिल पानन्पान.

ख) चित्र पाहून खालील प्रश्नांची तोंडी उत्तरे सांगा. (Answer the following questions orally.)

१) चिंगीनं काय लावलं?	४) गाणी ऐकून कोण झुलणार?
२) चिंगी कोणाला रोज पाणी घालणार?	५) गाणी ऐकून कोण हसणार?
३) गाणी ऐकून कोण फुलणार?	६) चिंगी कोणासाठी गाणी गाणार?

नोट : वरील गाणे मुलांना तालासुरात साभिनय म्हणण्यास सांगावे.

स्वाध्याय (गृहकार्य) - Assignments (HW)

ग) खालील शब्द वाचा व कृती करून दाखवा. (Read with action.)

लावलं

छान छान

घालीन

गाईन

लवकर

फुलतील

झुलतील

हसत

स्वाध्याय (वर्गकार्य) - Assignments (CW)

घ) रिकाम्या जागी कंसातील योग्य शब्द लिहा. (Fill in the blanks by selecting suitable word.)

[गाणी, हसत, वाढ, एक, रोज, छान छान, थवे, फुलं]

१) चिंगीनं लावलं ..... झाड,

२) झाडाला म्हणाली, लवकर .....

३) तुला ..... घालीन पाणी.

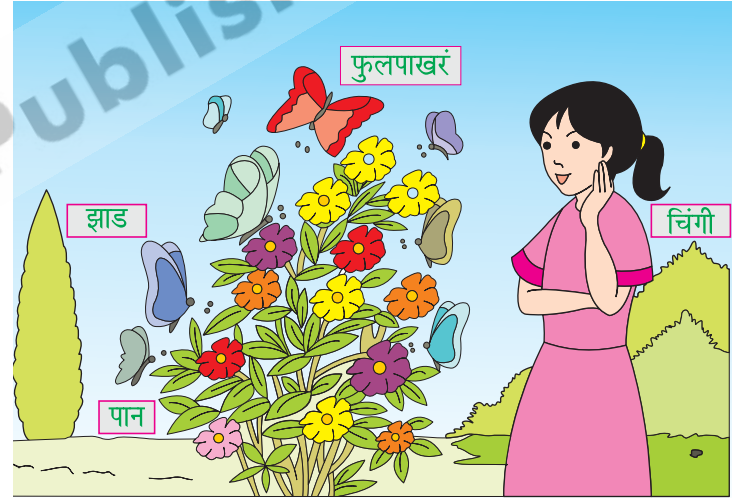
४) तुझ्यासाठी गाईन .....

५) गाणी ऐकून ..... फुलतील.

६) फुलपाखरांचे ..... झुलतील.

७) फुलतील फुलं .....

८) ..... राहिल पानन्पान.

चला शिकुया - Let's Learn

च) सारख्या उच्चारांचे शब्द (Rhyming words.)

झाड - वाढ

पाणी - गाणी

फुलतील - झुलतील

छान - पान

कठीण शब्द - Difficult Words

मुलगा - boy

घाबरला - frightened

फळ - fruit

हत्ती - elephant

चढणे - to climb

आनंद - happy

मैत्री - friendship

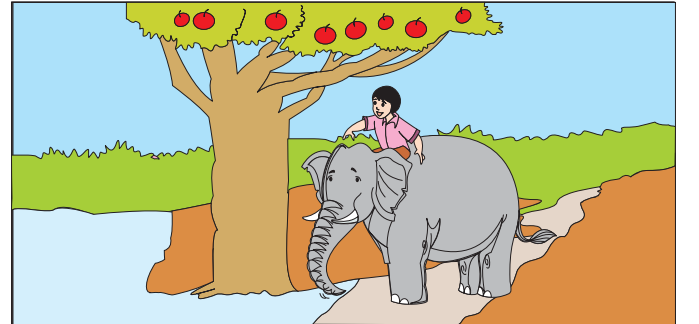
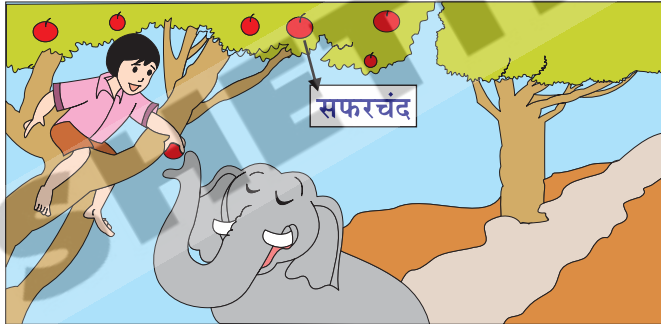
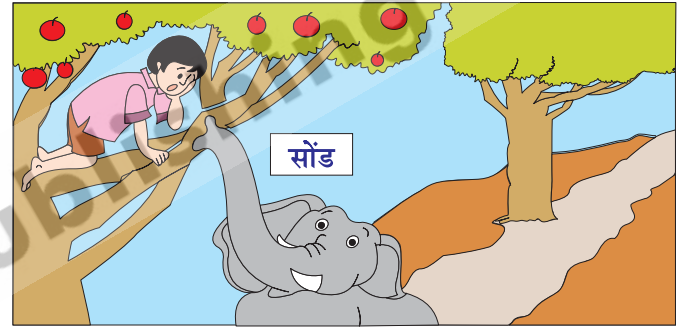
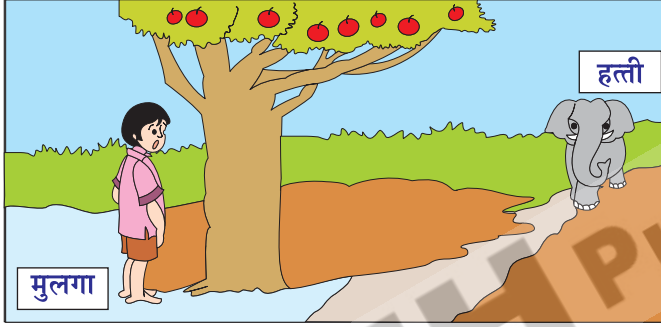
सोंड - trunk

चातुर्य - cleverness

आकारिक मूल्यमापन - Formative Evaluation

तोंडीकाम - Oral Work

क) खालील चित्रातील प्रसंगाचे वर्णन तुमच्या शब्दात करा.

प्रश्नमालिका - Questionnaire

ख) खालील प्रश्नांची तोंडी उत्तरे सांगा. (Answer the following questions orally.)

१) मुलगा कोठे उभा होता ?

२) मुलगा कोणाला घाबरला ?

३) मुलगा झाडावर का चढला ?

४) मुलाने हत्तीच्या सोंडेत फळ का दिले ?

५) हत्तीला आनंद का झाला ?

६) गोष्टीतील मुलाच्या जागी तुम्ही असता तर तुम्ही काय केले असते ?

स्वाध्याय (वर्गकार्य) - Assignments (CW)

ग) खालील गोष्ट तुमच्या शब्दात पूर्ण करुन सांगा.

दूरवर हत्ती — मुलगा बघतो — घाबरतो — झाडावर चढतो — सोंड उंचावतो —
मुलगा घाबरतो — फळं तोडतो — हत्ती खातो — मैत्री होते.

स्वाध्याय (गृहकार्य) - Assignments (HW)

घ) खालील शब्द वाचा व कृती करुन दाखवा. (Read with action.)

चढला	घाबरला	उंचावणे	तोडली	भरवली
बसला	आनंदला	चालणे	खाल्ली	लपला

प्रात्यक्षिक - Practical

च) तुम्हाला माहित असलेली मुलांच्या चातुर्याची एक गोष्ट सांगा.

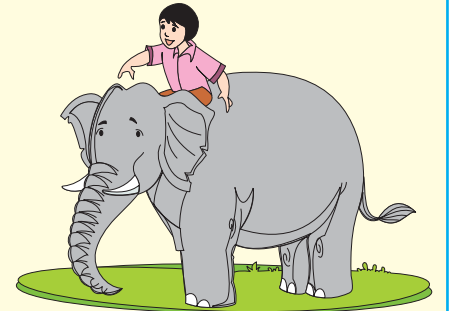
चला शिकुया - Let's Learn

छ) खालील गोष्ट ऐका व वाचा.

एकदा एक मुलगा एकटाच घरी परतत होता. त्याने दूरवरून हत्तीला येताना पाहिले. एवढ्या मोठ्या हत्तीला पाहून मुलगा घाबरला. झाडा मागे जाऊन लपला. ते एक फळझाड होते.

तो घाबरून झाडावर चढला. हत्ती झाडाजवळ आला. हत्तीला झाडावरची फळं खायची होती. त्याने सोंड उंच करत आवाज केला. फळं फार, उंचावर होती. उंच सोंड पाहून झाडावर बसलेला मुलगा आणखीन घाबरला.

मुलाने झाडावरचे एक फळ तोडले व हत्तीच्या सोंडेजवळ धरले. हत्तीने ते फळ खाल्ले. मुलाने आणखी फळं तोडून एक-एक करून हत्तीला खायला दिली. हत्ती खूष झाला त्याने मुलाला आपल्या पाठीवर बसवले. दोघे छान मित्र बनले.

कठीण शब्द - Difficult Words

ससा - rabbit

शर्यत - race

बादली - bucket

कासव - tortoise

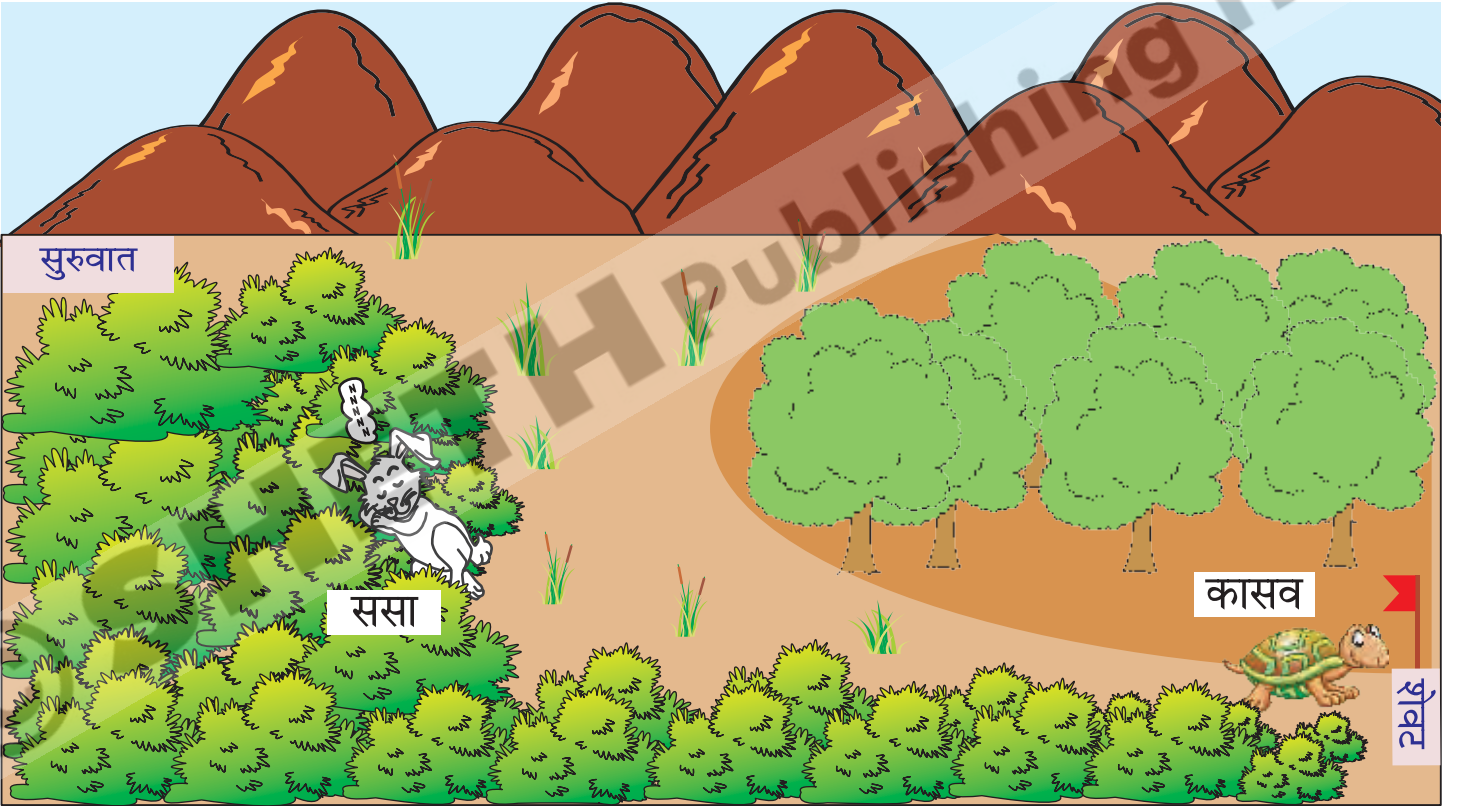
मुलगी - girl

मडक - pot

आकारिक मूल्यमापन - Formative Evaluation

तोंडीकाम - Oral Work

क) खालील चित्रातील प्रसंगाचे वर्णन तुमच्या शब्दात करा.

ख) चित्र पाहून खालील प्रश्नांची तोंडी उत्तरे सांगा. (Answer the following questions orally.)

- १) 'सुरुवात' व 'शेवट' हे दोन शब्द चित्रात कशासाठी दिले आहेत?
- २) ससा काय करत आहे?
- ३) कासव कोठे आहे?
- ४) शर्यत कोण जिंकले?
- ५) हळूहळू चालणारे कासव शर्यत कसे जिंकले?
- ६) ससा शर्यतीच्या मध्येच का झोपला?
- ७) गोष्टीसाठी योग्य नाव सांगा?

स्वाध्याय (वर्गकार्य) - Assignments (CW)

ग) खालील गोष्ट तुमच्या शब्दात पूर्ण करुन सांगा.

ससा आणि कासव — मित्र — शर्यत लावली — ससा उड्या मारत — कासव हळूहळू चालले. ससा दमला — थांबला — झोपला — कासवाने बघितले — पुढे निघाले — ससा उठला — धावत पुढे निघाला — कासव शर्यत जिंकला.

घ) चित्र पाहून खालील प्रश्नांची तोंडी उत्तरे सांगा. (Answer the following questions orally.)

- १) चित्रात काय दाखवले आहे ?
- २) पाणी वाचवा असं का म्हणतात ?
- ३) पाणी वाचवण्यासाठी आपण काय करावे ?
- ४) पाणी नसेल तर काय होईल ?

स्वाध्याय (वर्गकार्य) - Assignments (CW)

च) खालील शब्द वाचा व कृती करुन दाखवा. (Read with action.)

पाणी वाहणे   सुरुवात   उड्या मारत धावणे   झोपणे
बंद करणे   शेवट   हळूहळू चालणे

छोटी चाचणी - Small Test

छ) योग्य पर्याय निवडून (✓) अशी खूण करा. (Tick on correct option.)

१) बादली भरल्यावर	नळ चालू ठेवा. ☐	नळ बंद करा. ☐
२) डाळ तांदूळ धुतलेले पाणी	फेकून द्याल. ☐	झाडांना घाला. ☐
३) रोजचे कपडे धुतलेले पाणी	न्हाणीघरात ओता. ☐	लादी पुसायला वापरा. ☐
४) आंघोळ करताना	बादलीत पाणी घ्या. ☐	शॉवर खाली उभे राहा. ☐

कठीण शब्द - Difficult Words

पाऊस - rain

बैल - ox

दप्तर - school bag

ओहोळ - streamlet

मुले - childrens

घोंगडी - woollen blanket

रंगीत - colourful

छत्री - umbrella

डहाळी - branch of a tree

पक्षी - bird

होडी - boat

घर - house

आकारिक मूल्यमापन - Formative Evaluation

तोंडीकाम - Oral Work

क) खालील चित्रातील प्रसंगाचे वर्णन तुमच्या शब्दात करा.

प्रश्नमालिका - Questionnaire

ख) खालील प्रश्नांची तोंडी उत्तरे सांगा. (Answer the following questions orally.)

१) रंगीबेरंगी छत्री कोणाच्या हातात आहे?	६) पाण्यात मुलं काय करत आहेत?
२) मुलाच्या हातात कोणत्या रंगाची छत्री आहे?	७) मुलांनी डोक्यावर झाडाची फांदी का धरली?
३) घराच्या आडोशाला दोन माणस का थांबली?	८) मुलीने कोणत्या रंगाचा रेनकोट घातला आहे?
४) मुलगा डोक्यावर दप्तर घेऊन का जातो?	९) चित्रात कोणते प्राणी दिसत आहेत?
५) पक्षी कोठे बसले आहेत?	१०) घोंगडी कोणाच्या डोक्यावर आहे?

स्वाध्याय (वर्गकार्य) - Assignments (CW)

ग) खालील शब्द वाचा व कृती करून दाखवा. (Read with action.)

उघडणे	नेणे	घालणे	धरणे	बनवणे
सोडणे	बसणे	चालणे	भिजणे	मजा करणे

स्वाध्याय (गृहकार्य) - Assignments (HW)

घ) खालील शब्द जुळवून वाक्य बनवून वाचा व लिहा.

छत्री	पाण्यात	बनवणे
गुरांना	उघडणे	सोडणे
रेनकोट	पाऊस	नेणे
डोक्यावर	घालणे	धो धो
बोट	धरणे	पडणे

बोट पाण्यात सोडणे

.....
 .....
 .....
 .....
 .....

उपक्रम / कृती - Activity

च) शाळेतून घरी जाताना पाऊस आला आणि तुमच्याजवळ छत्री किंवा रेनकोट नसेल तर तुम्ही काय कराल ते तुमच्या शब्दात सांगा.

कठीण शब्द - Difficult Words

साच्या - all	धरता - to hold	भिंगोच्या - round and round
वितळून - melt	हाक - a call	वीजा चमकती - flash of light
गारा - hailstone	मोर - peacock	ऐकू येते - listening
मेघ - cloud	थंडी - cold	स्वच्छ होऊया - to get clean

आकारिक मूल्यमापन - Formative Evaluation

तोंडीकाम - Oral Work

क) खालील गाणे तालासुरात साभिनय म्हणा. (Look, listen and recite.)

टपटप् टपटप् पडती गारा,
पटपट पटपट वेचू साच्या,
पकडुनि धरता वितळुनि गेल्या,
गाच्या गाच्या भिंगोच्या.
गडगड गडगड मेघ गरजती,
चमचम चमचम विजा
चमकती.
थुईथुई थुईथुई मोर नाचती,
गाच्या गाच्या भिंगोच्या.
थडथड थडथड थंडी वाजते,
हाक आईची ऐकू येते.
घरात जाऊनि स्वच्छ होऊया,
गाच्या गाच्या भिंगोच्या.

ख) खालील प्रश्नांची तोंडी उत्तरे सांगा. (Answer the following questions orally.)

- १) कविता कशाबद्दल आहे?
- २) ही कविता कोण म्हणत असेल?
- ३) विजा चमकतात तेव्हा तुम्हांला काय वाटते?
- ४) मूले पटपट काय वेचतात?
- ५) चमचम कोण चमकते?
- ६) थुईथुई कोण नाचतो?

स्वाध्याय (वर्गकार्य) - Assignments (CW)

ग) वाचा व कोण ते सांगा. (Read and identify.)

१) टपटप् पडणाऱ्या

३) गडगड् गरजणारे

५) चमचम चमकणारी

२) थुईथुई नाचणारा

४) थडथड वाजणारी

घ) खालील शब्द वाचा व कृती करून दाखवा. (Read with action.)

गारा वेचणे

थडथड थंडी वाजणे

भिंगोऱ्या खेळणे

स्वाध्याय (गृहकार्य) - Assignments (HW)

च) रिक्तस्थानां जागी कंसातील योग्य शब्द लिहा. (Fill in the blanks by selecting suitable word.)

[धरता, गाऱ्या, नाचती, गारा, मेघ, थंडी, वेचू, विजा]

१. टपटप् टपटप् पडती .....

२. पटपट पटपट ..... साऱ्या

३. पकडुनि ..... वितळुनि गेल्या

४. गडगड् गडगड् ..... गरजती

५. चमचम चमचम ..... चमकती

६. थुईथुई थुईथुई मोर .....

७. थडथड थडथड ..... वाजते

८. .... गाऱ्या भिंगोऱ्या.

छ) खालील शब्दगटात सारख्या येणाऱ्या अक्षराला अधोरेखित करा. (Underline common letter.)

पकडुनि वितळुनि जाऊनि

वाजते येते

गाऱ्या भिंगोऱ्या साऱ्या

गरजती चमकती पडती नाचती

ज) असं का ते सांगा. (Why this happened.)

१) हातात पकडताच गारा का वितळतात ?

२) मेघ का गरजतात ?

३) विजा का चमकतात ?

४) थंडी का वाजते ?

छोटी चाचणी - Small Test

झ) कवितेत आलेले नादमय शब्द ओळखून त्यावर (✓) अशी खूण करा.

टप्टप

गारा

गड्गड

वितळुनि

चमचम

विजा

थुईथुई

हाक

थडथड

गाऱ्या

पटपट

साऱ्या

ण) शेवटची अक्षरे जुळणारे कवितेतील शब्द सांगा. (Rhyming words)

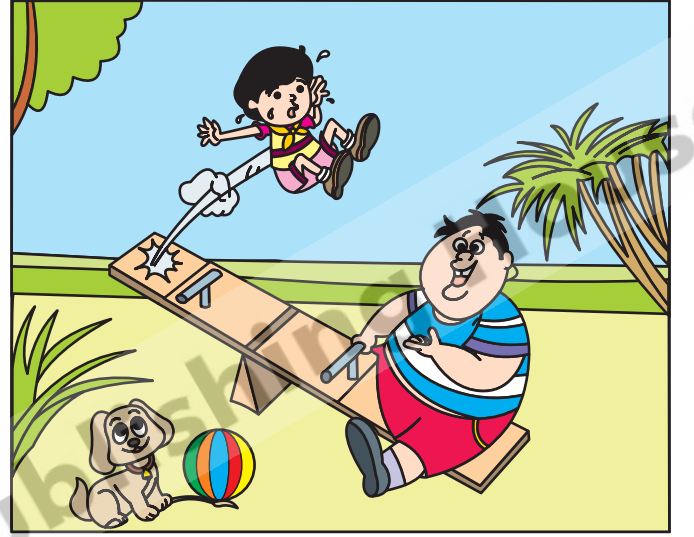
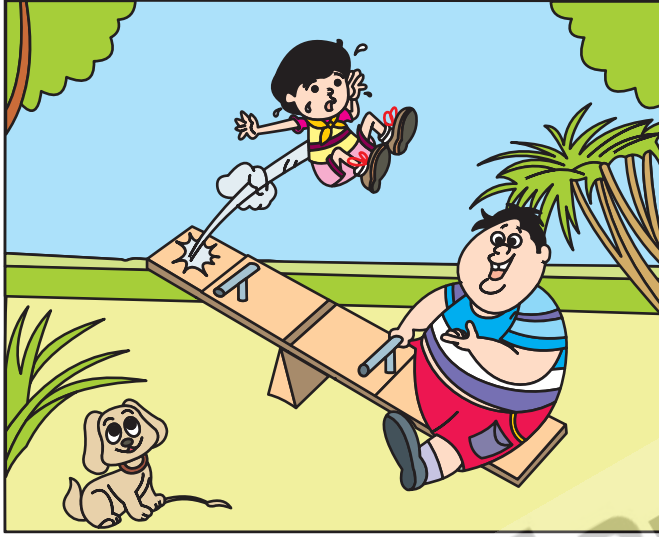
गरजती - .....

गाऱ्या - .....

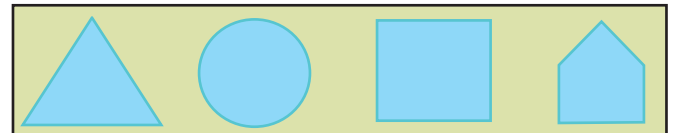
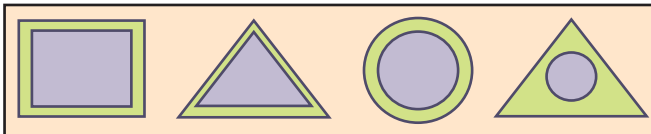
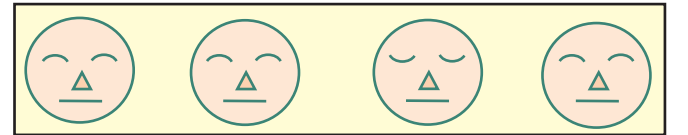
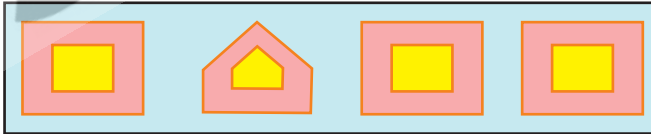
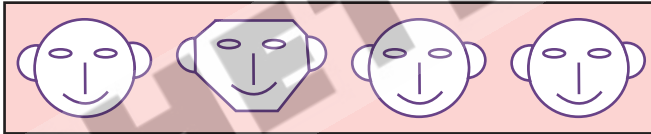
आकारिक मूल्यमापन - Formative Evaluation

तोंडीकाम - Oral Work

क) खालील चित्रातील फरक शोधा व गोल करा.

ख) खालील प्रत्येक गटातील वेगळी दिसणारी आकृती शोधून त्यावर (✓) अशी खूण करा.

स्वाध्याय (गृहकार्य) - Assignments (HW)

ग) खालील प्रत्येक गटातील अक्षर बोटाने गिरवा व आकारात कसा फरक पडत गेला ते पाहा.

व ब क ळ

घ ध छ

र श स ख

ड इ ह

प ष फ

य थ

ट ढ ठ द

ग म भ न

घ) आकारानुसार गटात न बसणारे अक्षर शोधून (✓) अशी खूण करा.

व क र ब

ध घ छ ट

प ष फ ल

ट ढ ठ ण

स र ज श

ई म न भ

इ झ ञ ह

य थ त

नोट : अक्षरांतील फरक ओळखण्याचा सराव मुलांकडून वर्गात करून घ्या.

स्वाध्याय (वर्गकार्य) - Assignments (CW)

च) आकारात कसा फरक पडत गेला ते गिरवा आणि पाहा.

० ० ० ० ० ० ० ०

३ ३ ३ ३ ८ ८ ८ ८

५ ५ ५ ० ० ० ० ० ० ० ० ०

८ ८ ८ ८ ८ ८ ८ ८ ८ ८ ८ ८

८ ८ ८ ८ ८ ८ ८ ८ ८ ८ ८ ८

८ ८ ८ ८ ८ ८ ८ ८ ८ ८ ८ ८

८ ८ ८ ८ ८ ८ ८ ८ ८ ८ ८ ८

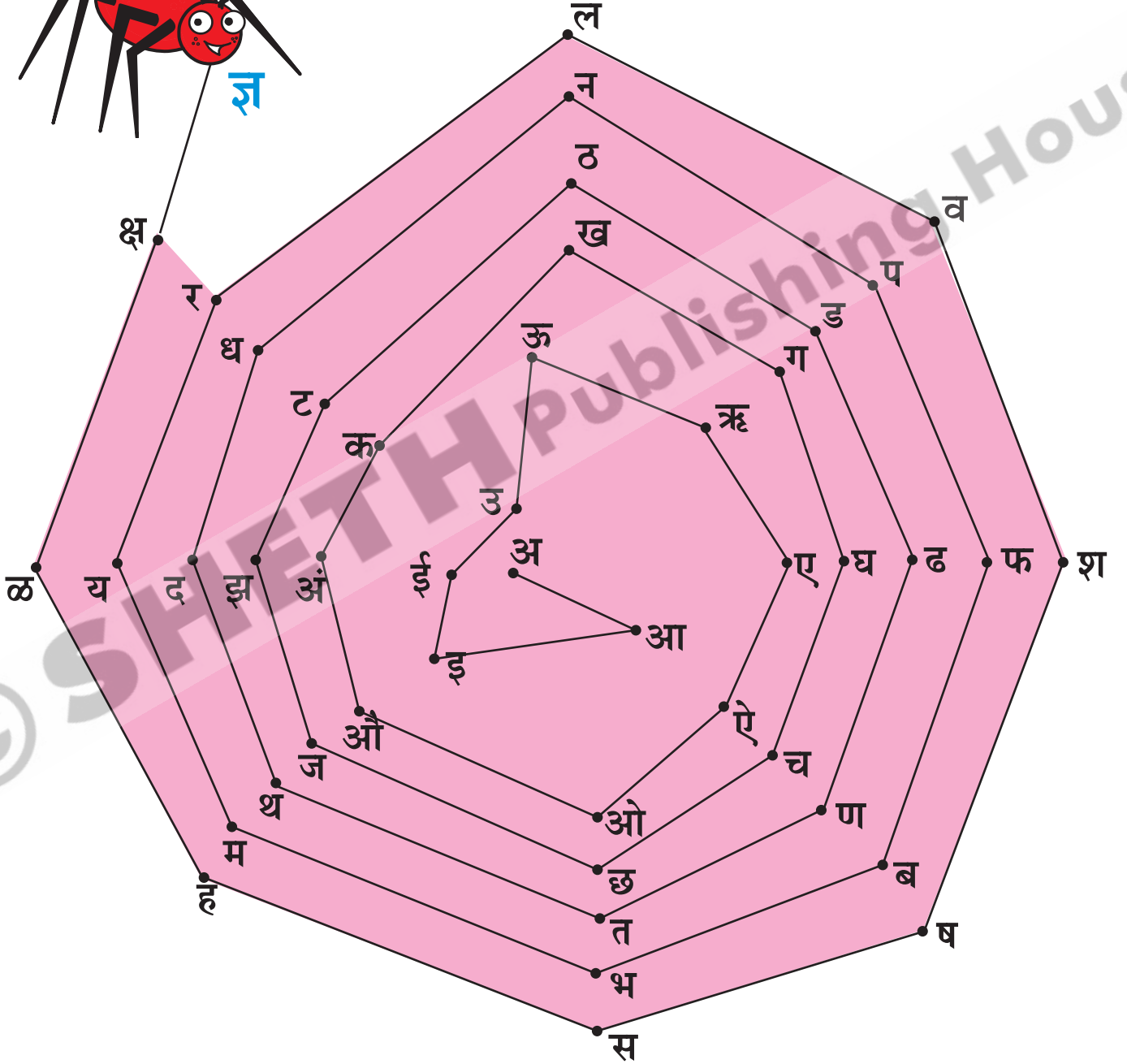
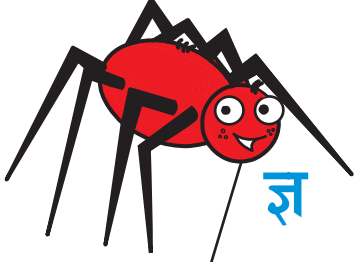
८ ८ ८ ८ ८ ८ ८ ८ ८ ८ ८ ८

८ ८ ८ ८ ८ ८ ८ ८ ८ ८ ८ ८

आकारिक मूल्यमापन - Formative Evaluation

तोंडीकाम - Oral Work

क) 'अ' पासून 'ज्ञ' पर्यंतची सर्व अक्षर वाचत वाचत जाळ्यातून बाहेर पडा.

नोट : वरील जाळ्यातील अक्षरे मुलांना गटागटांत वाचण्यास सांगावे.

स्वाध्याय (वर्गकार्य) - Assignments (CW)

ख) खालील अक्षर ओळखून वाचा व गिरवून लिहा. (Recognise, trace and read.)

अ	ऋ	ग	ङ	प	व
ए	घ	ढ	फ	श	
आ	ऐ	च	ण	ब	ष
ओ	छ	त	भ	स	
इ	औ	ज	थ	म	ह
ई	अं	झ	द	य	ळ
उ	क	ट	ध	र	क्ष

छोटी चाचणी - Small Test

ग) रिकाम्या जागी योग्य अक्षर लिहा. (Fill in the blanks with proper letter.)

अ	.....	.....	उ	.....
ए	.....	.....	अं	.....
क	.....	.....	.....	.....
.....	.....	ज	.....	.....
.....	ठ	.....	.....	.....
त	.....	.....	ध	.....
.....	.....	ब	.....	.....
.....	र	.....	.....	.....
.....	.....	स	.....	.....
.....	.....	.....	ज्ञ	.....

आकारिक मूल्यमापन - Formative Evaluation

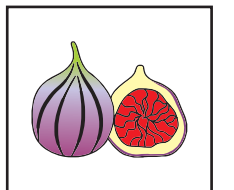
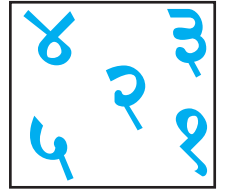
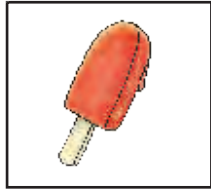
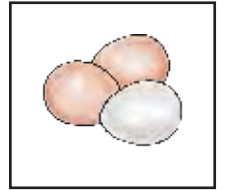
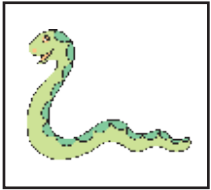
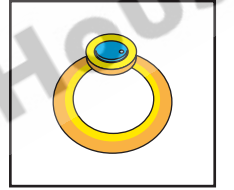
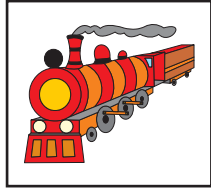
तोंडीकाम - Oral Work

क) खालील चित्रांसाठी योग्य नाव शोधून लिहा.

[अननस, अंजीर, आईस्क्रीम, औजार, आगगाडी, अंक, आरसा, अस्वल, ओझे, आग, ओठ, ओढणी, अडकित्ता, औ, ओढा, औत, अंडी, औषध, अंगठी, अजगर]

अननस

ख) अ, आ, ओ, औ, अं या अक्षरांपासून तयार होणाऱ्या शब्दांची चित्र शोधा व चित्रासमोरील चौकटीत ते अक्षर लिहा.

नोट : वरील चित्रांची नावे सांगून त्यांच्या नामपट्ट्या मुलांना त्या वस्तूशेजारी ठेवायला सांगा.

स्वाध्याय (वर्गकार्य) - Assignments (CW)

ग) खालील शब्द वाचा व गिरवून लिहा. (Trace and read.)

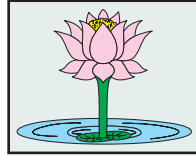
अननस	अंजीर	अंगठी	अंडी	अडकित्ता	फुगा
आरसा	आईस्क्रीम	ओढणी	ओठ	टोपी	केळी
आंबा	फणस	दप्तर	कुलूप	औत	टेबल

स्वाध्याय (गृहकार्य) - Assignments (HW)

घ) खालील चित्र पाहा, नावे वाचा व गिरवून लिहा.

गवत

कमळ

बदक

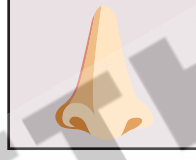
माकड

गाजर

वाकडा

नाक

मोर

चोर

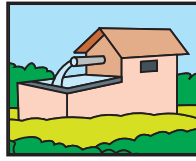
डोळा

लोहार

कोट

हौद

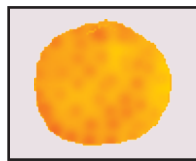
चौकोन

दौत

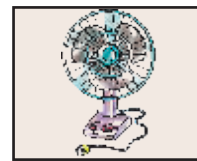
चौदा

संत्र

घंटा

पंखा

शंख

स्वर - Vowels

वाचा व गिरवून लिहा.

अ आ इ ई

उ ऊ ऋ

ए ऐ ओ औ

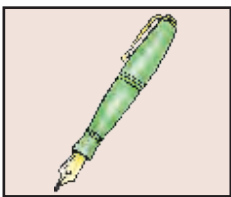
अं अः

आकारिक मूल्यमापन - Formative Evaluation

तोंडीकाम - Oral Work

क) खालील चित्रांसाठी योग्य नाव निवडून लिहा.

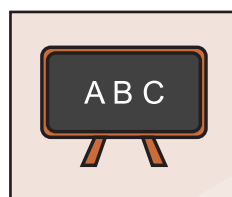
[झोका, अंगठी, पोलीस, ऊस, पेन, वही, लसूण, फळा, तबला, रिक्शा, कैरी, एक, रूपया, पेरू, चौक, पपई]

.....
.....

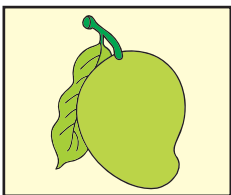
.....
.....

.....
.....

.....
.....

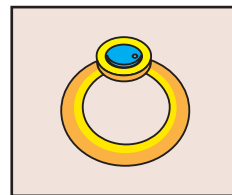
.....
.....

.....
.....

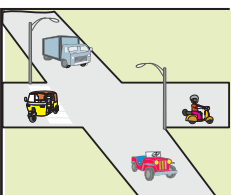
.....
.....

.....
.....

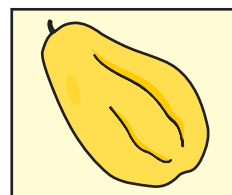
.....
.....

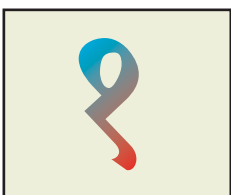
.....
.....

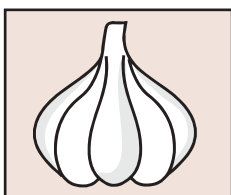
.....
.....

.....
.....

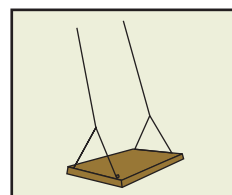
.....
.....

.....
.....

.....
.....

.....
.....

स्वाध्याय (गृहकार्य) - Assignments (HW)

ख) खालील शब्द वाचा व गिरवून लिहा. (Trace and read.)

जहाज	नळ	लसूण	चिमणी
सुरई	रुमाल	झारी	आगगाडी
दुकान	टेकडी	घुबड	सायबल
मुळा	गारुडी	हातौडा	एरावत
पुजा	ऊज	तराजू	जिराफ
बैठक	वासरु	पाटी	सैनिक
पटी	बाहुली	दूध	कळई
एडका	खोठ	वजन	वैभव
चेहरा	शिडी	मुकुट	पूजा

व्यंजन - Consonants

वाचा व गिरवून लिहा.

क ख ग घ ङ

च छ ज झ ञ

ट ठ ड ढ ण

त थ द ध न

प फ ब भ म

य र ल व

श ष स ह ळ

क्ष ज्ञ

कठीण शब्द - Difficult Words

इमारत - building

मासा - fish

चिमणी - sparrow

गुलाब - rose

पतंग - kite

हौद - tank

रुमाल - handkerchief

बैल - ox

घोडा - horse

कुत्रा - dog

फूल - flower

केळी - banana

आकारिक मूल्यमापन - Formative Evaluation

स्वाध्याय (वर्गकार्य) - Assignments (CW)

क) चित्र पाहा, नावे पूर्ण करून लिहा व वाचा.

इ रत

मा

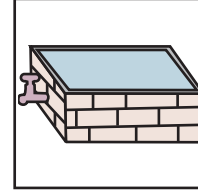
म

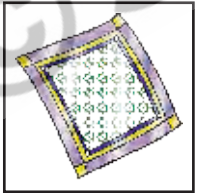
गु ब

प ग

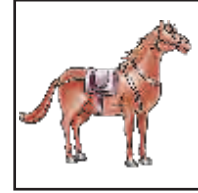
द

माल

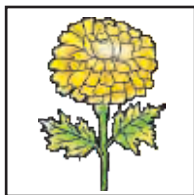
ल

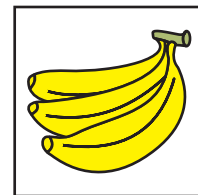
डा

त्रा

ल

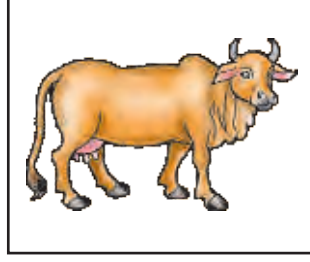
ळी

स्वाध्याय (गृहकार्य) - Assignments (HW)

ख) खालील चित्र पाहा व नावे पूर्ण करा.

वि.....न

गा.....

मि र.....

स त.....जी

हि र.....

.....दी र

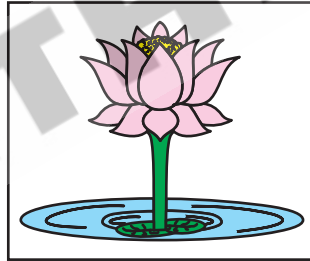
.....र ले

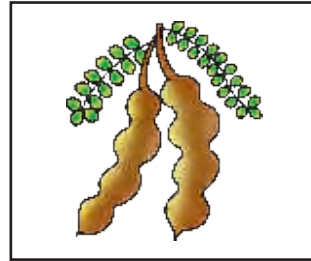
बा.....

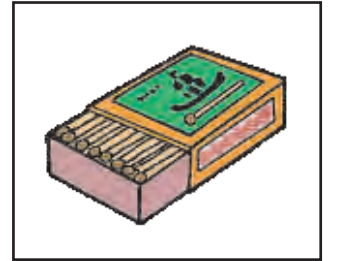
.....ह

क.....ळ

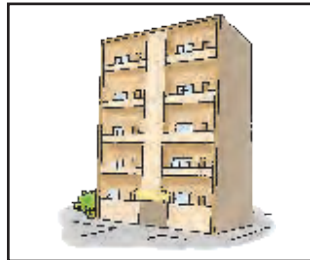
चिं.....

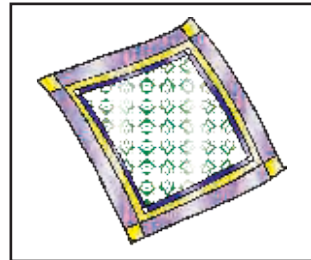
आ ग.....टी

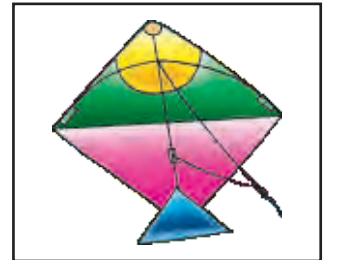
गु.....ब

इ.....र त

.....मा ल

प.....ग

कठीण शब्द - Difficult Words

भरला - filled

छान - nice

पिवळी - yellow

धावतो - running

लाल - red

बसली - sitting

घोडा - horse

उडवतो - to fly

बघ - to see

चिमणी - sparrow

चारा खातो - to graze

केळी - banana

आकारिक मूल्यमापन - Formative Evaluation

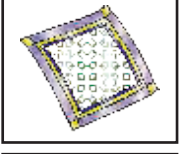
तोंडीकाम - Oral Work

क) खालील चित्र पाहा, शब्द व वाक्य वाचा.

हौद 	हौद पाण्याने भरला आहे.	पतंग 	आम्ही पतंग उडवतो.
घोडा धावतो.	घोडा 	बैल चारा खातो.	बैल
फूल 	फूल छान आहे.	केळी 	केळी पिवळी आहेत.
लाल गुलाब पाहा.	गुलाब 	चिमणी झाडावर बसली.	चिमणी
मासा 	हा मासा पाहा.	इमारत 	इमारत बघ.

स्वाध्याय (वर्गकार्य) - Assignments (CW)

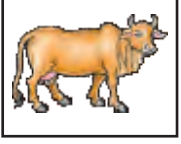
ख) खालील चित्र पाहा व वाक्य पूर्ण करून वाचा व लिहा.

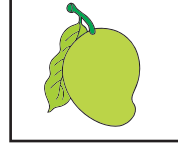
..... छान रंगीत आहे.

..... गोड आहे.

..... आपल्याला दूध देते.

..... आंबट असते.

..... घराची राखण करतो.

..... पाण्यात पोहतो.

स्वाध्याय (गृहकार्य) - Assignments (HW)

ग) खालील शब्द जुळवून वाक्य बनवून वाचा व लिहा.

गाय	उंदीर	वाघ	घरात	घरट्यात	अस्तबलात
माणूस	चिमणी	घोडा	वारुळात	पोळ्यात	गुहेत
मुंगी	मधमाशा	गोठ्यात	बिळात	राहते	राहतो

गाय गोठ्यात राहते.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

आकारिक मूल्यमापन - Formative Evaluation

स्वाध्याय (वर्गकार्य) - Assignments (CW)

क) खालील चित्रांसाठी योग्य नाव लिहा व गावाचे नाव पूर्ण करून वाचा.

[आंबे, शंकर, बारा, घोडे, वड, गड, नाग, चाळीस, बत्तीस, कोल्हा, मोर]

पूर

चिरोली

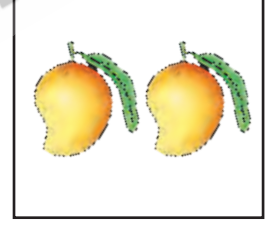
गाव

गाव

शिराळा

गाव

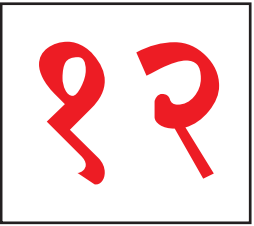
पूर

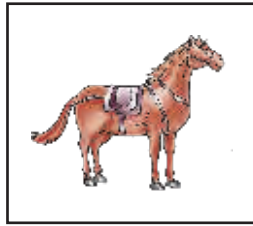
पूर

भिमा

मती

गाव

चिंच

छोटी चाचणी - Small Test

ख) खालील शब्दांना 'पूर' शब्द जोडा व गावांची नावे लिहा व वाचा.

शहा	खाना	सोला	विजा
राजा	गाणगा	कान	पंढर
मणका	माधव	राम	बदला

ग) खालील शब्दांना 'वाडी' शब्द जोडा व गावांची नावे लिहा व वाचा.

पळस	सावंत	कुई
आंबे	खोत	खेर
गाय	साखर	किलोस्कर

स्वाध्याय (गृहकार्य) - Assignments (HW)

घ) खालील शब्दांना 'नगर' शब्द जोडा व गावांची नावे लिहा व वाचा.

अहमद	जाम
------	-----

च) खालील शब्दांना 'बाद' शब्द जोडा व गावांची नावे लिहा व वाचा.

उस्माना	औरंगा	फरिदा
---------	-------	-------

छ) खालील शब्दांना 'गाव' शब्द जोडा व गावांची नावे लिहा व वाचा.

वड	सावे	शिर
बोर	आसन	माले

ज) खालील शब्दांना 'गड' शब्द जोडा व गावांची नावे लिहा व वाचा.

राय	राज	विशाल
-----	-----	-------

कठीण शब्द - Difficult Words

भाजीवाली - vegetable seller

शिपाई - peon

फुटबॉल - football

भाजी - vegetables.

पोस्टमन - postman

चश्मा - spectacles

घंटा - bell

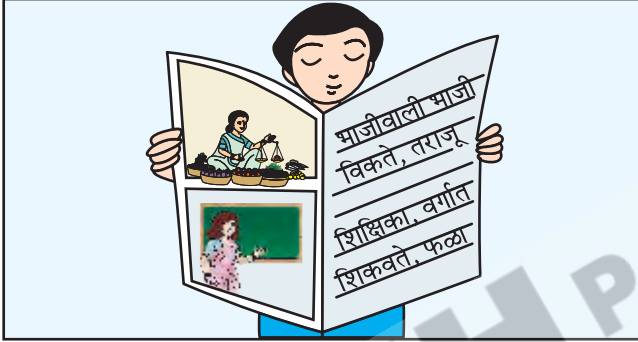
पत्र - letter

तिकीट - ticket

आकारिक मूल्यमापन - Formative Evaluation

स्वाध्याय (वर्गकार्य) - Assignments (CW)

क) चित्र पाहा, शब्द वाचा, वाक्ये बनवा व लिहा.

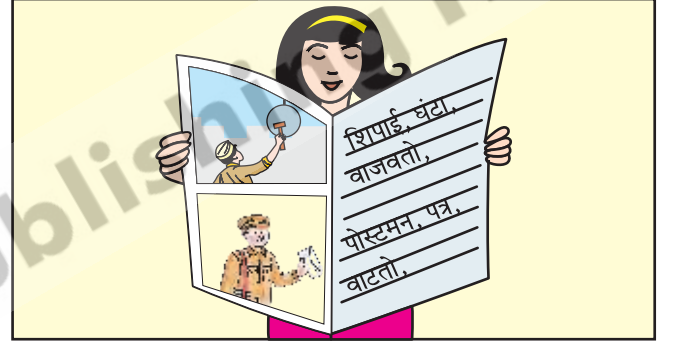

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

नोट : वरील चित्र पाहून त्यातील प्रसंगाचे वर्णन मुलांना त्यांच्या शब्दात करायला सांगा.

स्वाध्याय (गृहकार्य) - Assignments (HW)

ख) खालील चित्रांसाठी योग्य नाव निवडून लिहा.

(शिपाई, भाजीवाली, पोस्टमन, शिक्षिका)

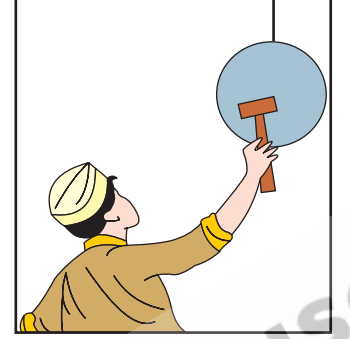
.....
.....

.....
.....

.....
.....

.....
.....

ग) खालील शब्द जुळवून वाक्य तयार करून वाचा व लिहा.

भाजीवाली	वर्गात	विकते	फुटबॉल	पकडा-पकडी	आजी
शिक्षिका	देतो	शिकवते	वाटतात	भाजी	मुली
शिपाई	वर्तमानपत्र	तिकीट	घंटा	वाजवतो	बसवाहक
पोस्टमन	प्रवाशाला	पत्र	वाचते	खेळतात	मुले

शिपाई घंटा वाजवतो.

.....
.....
.....
.....
.....

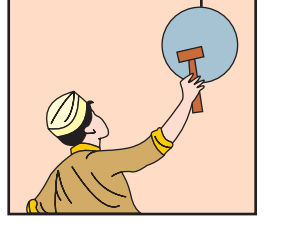
.....
.....
.....
.....
.....

छोटी चाचणी - Small Test

घ) चित्र व शब्दपट्टी यांच्या जोड्या जुळवा. (Match the picture with word.)

पकडा-पकडी

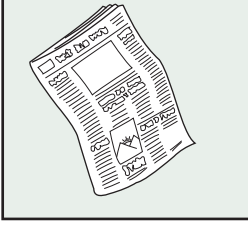
फुटबॉल

वर्तमानपत्र

शिपाई

पोस्टमन (टपाल वाहक)

बस वाहक (कंडक्टर)

शिक्षिका

भाजीवाली

च) खालील वाक्य गिरवून वाचा व लिहा. (Read, trace & write the following words.)

भाजीवाला भाजी विकतो. बस वाहक तिकीट देतो.

फळवाला फळं विकतो. वाणी धान्य विकतो.

पोस्टमन पत्र वाटतो. शिक्षक शाळेत शिकवतात.

चालक बस चालवतो. मुले शाळेत शिकायला जातात.

कठीण शब्द - Difficult Words

स्वयंपाक - cooking

पीठ - flour

कणीक - wet wheat flour

मळणे - to knead

भरभर - quickly

लाटतो - to roll out

पोळी - chapati

तवा - pan

गरम - hot

वांगी - brinjal

शिष्टी - whistle

तेल - oil

डाळ - pulse

तांदूळ - rice

भांडे - pot

कढई - deep frying pan

जाहीर - announced

डबी - small box

आकारिक मूल्यमापन - Formative Evaluation

तोंडीकाम - Oral Work

क) खालील गाणे तालासुरात साभिनय म्हणा. (Look, listen and recite.)

पिठामध्ये पाणी घालतो,
तिंबून तिंबून कणीक मळतो.
भरभर भरभर पोळी लाटतो.
पोळीचा फुगा तव्यावरती फुगतो,
गरमगरम पोळी वाढतो.

विळीवरती वांगी चिरतो,
गरम मसाला त्यात भरतो,
कढईत तेल, मोहरी फुटता,
तिखट घालून रस्सा करतो.

डाळ, तांदूळ भांड्यात भरतो,
पाण्याची वर धार धरतो.
कुकरच्या तोंडात शिष्टी कोंबतो.
स्वयंपाक झाला, जाहीर करतो.

स्वयंपाक माझा डबीत मावतो,
तरीही आम्ही पोटभर जेवतो,
पचनासाठी दोन फळे,
प्रत्येकाला देऊन ठेवतो.

प्रश्नमालिका - Questionnaire

ख) योग्य पर्यायावर (✓) अशी खूण करा. (Mark on the correct option.)

- १) पिठामध्ये काय घालतो. (पाणी, दूध)
- २) कणीक कशी मळतो. (तिंबून तिंबून, भिजवून)
- ३) पोळी कशी लाटतो. (भरभर भरभर, गरगर गरगर)
- ४) तव्यावरती काय फुगते. (पोळी, भाकरी)
- ५) गरम गरम काय वाढतो. (पाव, पोळी)
- ६) विळीवरती काय चिरतो. (वांगी, कांदा)
- ७) डाळ तांदूळ कशात भरतो. (भांड्यात, कुकरमध्ये)
- ८) कुकरच्या तोंडात काय कोंबतो. (जाळी, शिट्टी)
- ९) पचनासाठी प्रत्येकाला काय दिले. (दोन गोळ्या, दोन फळे)
- १०) स्वयंपाक कशात मावला. (ताटात, डबीत)

स्वाध्याय (गृहकार्य) - Assignments (HW)

ग) खालील प्रत्येक पदार्थ बनवताना कोणत्या वस्तू लागतात ते (✓) खूणेने दाखवा.

पोळी करताना

पाणी, तवा,
कढई, पीठ,
डाळ, तांदूळ,
पोलपाट - लाटणे,
विळी, कणीक

भाजी करताना

गरम मसाला,
डाळ, तिखट,
वांगी, तवा, विळी,
तेल, मोहरी,
पाणी, कढई

भात करताना

कढई, भांडे,
कुकर, शिट्टी,
तांदूळ, डाळ,
वांगी, पीठ,
मसाला, पाणी

घ) खालील प्रत्येक पदार्थाच्या कृती योग्य क्रमाने दाखवा.

पोळी करणे	भाजी करणे	भात करणे
१) तव्यावर फुगणे ( )	१) मोहरी फुटणे ( )	१) कुकरला शिट्टी लावणे ( )
२) पिठात पाणी घालणे ( )	२) वांगी चिरणे ( )	२) स्वयंपाक झाला ( )
३) पोळी वाढणे ( )	३) रस्सा करणे ( )	३) भांड्यात तांदूळ भरणे ( )
४) भरभर पोळी लाटणे ( )	४) गरम मसाला भरणे ( )	४) पाण्याची धार धरणे ( )
५) कणीक मळणे ( )	५) तिखट घालणे ( )	५) तांदूळ धूणे ( )
	६) कढईत तेल घालणे ( )	

छोटी चाचणी - Small Test

च) खालील अक्षर जुळवून नवीन शब्द बनवून वाचा व लिहा.

अ) का, पा, य, ल   पाय   काल   काय   पाल

आ) प, ना, सा, ट, क

इ) क, मा, स, वी, र

ई) मो, री, ह, र, णी, पा

उ) चा, रा, स, द, र, घ

स्वाध्याय (वर्गकार्य) - Assignments (CW)

छ) खालील शब्द वाचा व कृती करून दाखवा. (Read with action.)

घालतो	मळतो	लाटतो	वाढतो
करतो	धरतो	कोंबतो	मावतो
चिरतो	भरतो	जेवतो	ठेवतो

चला शिकुया - Let's Learn

ज) खालील निसर्गचित्राचे वर्णन तुमच्या शब्दात करा.

- १) दूरवर पसरलेले डोंगर
- २) डोंगराच्या पायथ्याशी वाहणारी नदी
- ३) डोंगराच्या पायथ्याशी पसरलेले हिरवेगार शेत
- ४) शेतात दिसणारी कौलारु घरे

उपक्रम / कृती - Activity

- झ) घरी आई स्वयंपाक करताना ज्या कृती करते त्याचे निरीक्षण करून त्याच क्रमाने त्या सांगा.
- ट) भेळ करण्यासाठी लागणाऱ्या वस्तूंची नावे व कृती सांगा.
- ठ) तवा, विळी व कुकर यांच्या प्रत्येकी एक उपयोग सांगा.

कठीण शब्द - Difficult Words

मित्र	- friend	सावली	- shadow	तोडू नका	- don't cut
दिवसभर	- whole day	भरपूर	- a lot of	वाळलेल्या	- dried
खूप	- full	इंधन	- fuel	वादळ	- storm
फांद्या	- branches	औषध	- medicine	मोडून पडणे	- to fall broken

आकारिक मूल्यमापन - Formative Evaluation

तोंडीकाम - Oral Work

क) खालील चित्रातील प्रसंगाचे वर्णन तुमच्या शब्दात करा.

ख) खालील प्रश्नांची तोंडी उत्तरे सांगा. (Answer the following questions orally.)

- १) झाडांची काळजी कशी घ्यायची ते सांगा?
- २) झाडांचे उपयोग सांगा?
- ३) झाडं का तोडू नयेत?
- ४) झाडं का लावावीत ते सांगा?

❖ मी तुम्हाला सावली देतो. फळे देतो, फुले देतो, औषधही देतो, दिवसभर भरपूर ऑक्सिजन मिळवून देतो. ओळखा पाहू मी कोण ? .....

स्वाध्याय (गृहकार्य) - Assignments (HW)

ग) रिक्तस्थानां जागी कंसातील योग्य शब्द लिहा. (Fill in the blanks by selecting suitable word.)

१. झाडे लावा. झाडे ..... (जगवा, जागवा)
२. झाडांमुळे सावली मिळते. झाडांमुळे ..... मिळतो. (गारवा, हिरवा)
३. झाडे जमिनीची ..... थांबवतात. (धूप, धूर)
४. झाडे हवा ..... ठेवतात. (शुद्ध, अशुद्ध)
५. झाडांमुळे प्रदूषण ..... होते. (कमी, कामी)

घ) खालील शब्द वाचा व त्यातील जोडाक्षर समजून लिहा.

ऑक्सिजन	ि + क + स	क्सि
वाळलेल्या	ल + य + ा	.....
तव्यावर	व + य + ा	.....
रस्सा	र + स + ा	.....
शिष्टी	श् + ट + ि	.....
प्रत्येकाला	त + य + ा	.....

फांद्या	द + य + ा	.....
फक्त	क + त + ा	.....
भांड्यात	ड + य + ा	.....
आम्ही	म् + ह + ि	.....
स्वयंपाक	स् + व	.....
शुद्ध	श् + ध	.....

छोटी चाचणी - Small Test

च) शब्दपट्ट्या वाचा व वाक्य तयार करून लिहा.

झाड	फूल	देते
झाडे	फळे	देतात

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

स्वाध्याय (वर्गकार्य) - Assignments (CW)

छ) शब्द वाचा व त्यांचे अनेकवचन लिहा.

नोट : एक वस्तू व अनेक वस्तू यांचा बोध ज्या शब्दावरून कळतो त्यांना 'वचन' म्हणतात.

एक वस्तू म्हणजे 'एकवचन' उदा. झाड अनेक वस्तू म्हणजे 'अनेकवचन' उदा. झाडे

एकवचन Singular	अनेकवचन Plural	एकवचन Singular	अनेकवचन Plural	एकवचन Singular	अनेकवचन Plural
झाड	झाडे	गोटी	.....	जनावर	.....
फळ	.....	फांदी	.....	होडी	.....
फूल	.....	पक्षी	.....	मोठी	.....
झोका	.....	मूल	.....	पान	.....
नदी	.....	घरटे	.....	चिमणी	.....

ज) बोटाने गिरवून खालील शब्द पुन्हा पुन्हा वाचा. (Trace with your finger and read.)

उदच्या

नदच्या

होडच्या

ओढ्यात

मोठ्या

फांद्या

गोट्या

गोठ्यात

छोटी चाचणी - Small Test

झ) खालील शब्दामधील लपलेले शब्द शोधा व लिहा.

१) जनावरे -	.....	जना	.....	नाव	.....	जव	.....	नारे	.....
२) पाऊस -	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
३) वादळामुळे -	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
४) गारवा -	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
५) भरपूर -	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....

प्रात्यक्षिक - Practical

ट) तुमच्या परिसरात आढळणाऱ्या झाडांची माहिती मिळवा व वर्गात सांगा.

कठीण शब्द - Difficult Words

चतुर - clever	कासव - tortoise	निघून जाणे - to walk away
दिशा - direction	घाबरले - frightened	वळणे - to turn
कवच - shell	जंगलाकडे - forest	स्वतःशीच - to himself
मान - neck	ओरखडले - scratched	शिकार - prey
दगड - stone	ओढून घेणे - to pull	हातची जाणे - to escape
हळूच - slowly	आवाज देणे - to call	पाण्यात शिरणे - to enter into water

आकारिक मूल्यमापन - Formative Evaluation

तोंडीकाम - Oral Work

क) पाहा, ऐका व वाचा. (Look, listen and read.)

चतुर कासव

एक दिवस जंगलाकडे निघाले. त्याला दिसला. त्याच्या दिशेनेच येत होता. घाबरले. आपली मान व पाय कवचात ओढून घेतले. कवच पाहिले. आपल्या पायाने कवचाला ओरखडले. वाटले, 'हा तर दगडच आहे.' पुढे निघून गेला. हळूच मान बाहेर काढली. ते पाण्यात शिरले. आवाज दिला. मागे वळून पाहिले. तो स्वतःशीच म्हणाला, 'अरेरे! शिकार हातची गेली.'

एक दिवस कासव जंगलाकडे निघाले. त्याला कोल्हा दिसला. कोल्हा त्याच्या दिशेनेच येत होता. कासव घाबरले. कासवाने आपली मान व पाय कवचात ओढून घेतले. कोल्ह्याने कवच पाहिले. आपल्या पायाने कवचाला ओरखडले. कोल्ह्याला वाटले, 'हा तर दगडच आहे.' कोल्हा पुढे निघून गेला. कासवाने हळूच मान बाहेर काढली. ते पाण्यात शिरले. कासवाने कोल्ह्याला आवाज दिला. कोल्ह्याने मागे वळून पाहिले. तो स्वतःशीच म्हणाला, 'अरेरे! शिकार हातची गेली.'

छोटी चाचणी - Small Test

ख) रिकाम्या जागी योग्य शब्द भरून गोष्ट पूर्ण करा.

[कासव, कासवाने, कासवाला, कोल्हा, कोल्ह्याने, कोल्ह्याला]

एक दिवस ..... जंगलाकडे निघाले. त्याला .....
दिसला. .... त्याच्या दिशेनेच येत होता. ....
घाबरले. .... आपली मान व पाय कवचात ओढून घेतले.
..... कवच पाहिले. आपल्या पायाने कवचाला ओरखडले.
..... वाटले, 'हा तर दगडच आहे.' ..... पुढे
निघून गेला. .... हळूच मान बाहेर काढली. ते पाण्यात
शिरले. .... कोल्ह्याला आवाज दिला. ....
मागे वळून पाहिले. तो स्वतःशीच म्हणाला, 'अरेरे! शिकार हातची
गेली.'

प्रश्नमालिका - Questionnaire

ग) योग्य शब्दावर (✓) अशी खूण करा. (Mark on the correct word.)

- १) कोल्ह्याला पाहून कोण घाबरले. (कासव, कसाव)
- २) कोल्ह्याने कशावर ओरखडले. (कवच, दगड)
- ३) कासवाने कोणाला आवाज दिला. (कोल्ह्याला, काल्हा)
- ४) 'अरेरे! शिकार हातची गेली.' (कासव, कोल्हा)

स्वाध्याय (गृहकार्य) - Assignments (HW)

घ) खालील शब्द आणि त्यांची रूपे वाचा व गिरवून लिहा. (Trace with your finger and read.)

कासव	कासवाने	कासवाला
घोडा	घोड्याने	घोड्याला
कोल्हा	कोल्ह्याने	कोल्ह्याला
आई	आईने	आईला
पाणी	पाण्यात	पाण्याला

स्वाध्याय (वर्गकार्य) - Assignments (CW)

च) खालील अक्षरांतून तयार होणारे जोडाक्षर लिहा.

ल + ह + ा	.....	र + व	.....
ल + ह + य + ा	.....	ण + य + ा	.....

प्रात्यक्षिक - Practical

छ) खालील चित्राचे वर्णन तुमच्या शब्दात करा.

- झाडाझुडपांनी नटलेला डोंगर.
- डोंगरातून वाहणारे पाणी.
- काळ्या कातळाचे सौंदर्य.
- डोंगर माथ्यावर झुकलेले / टेकलेले आकाश.
- फेसाळणारे पाणी.

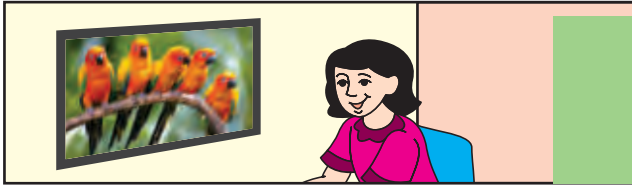

कठीण शब्द - Difficult Words

आवडीचा	- one's own liking	त्रास	- discomfort	टक लावणे	- to gaze without blinking
कार्यक्रम	- programme	दुखणे	- to pain	पाहा	- watch
एकसारखं	- continuous	लवकर ये	- come fast		

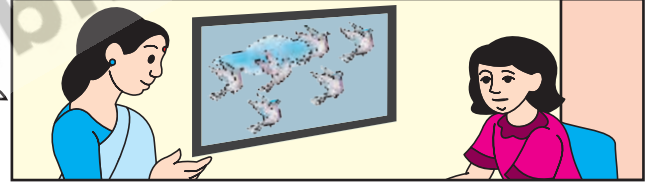
आकारिक मूल्यमापन - Formative Evaluation**तोंडीकाम - Oral Work**

क) पाहा, ऐका, वाचा व म्हणा. (Look, listen and read.)

आई, मी टीव्ही पाहते. माझ्या आवडीचा कार्यक्रम लागला आहे.

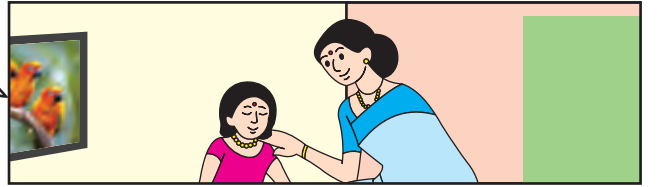
मिन्नु, इतक्या जवळ बसून आणि एकसारखं टक लावून टीव्ही पाहू नकोस. डोळे दुखतील तुझे.

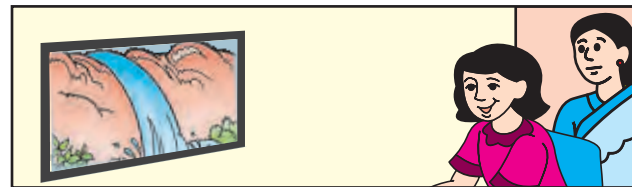
आई, लवकर ये. बघ ना. माझ्या डोळ्यांना त्रास होतोय. डोळ्यांतून पाणी येतंय.

अगं, दूर बसून टीव्ही बघ, म्हणजे डोळ्यांना त्रास होणार नाही.

मिन्नु, आज नाही तुझे डोळे दुखणार, अन् बरं का मिन्नु, टीव्ही खूप जवळून बघू नये.

नोट : वरील चित्र पाहून त्यातील प्रसंगाचे वर्णन मुलांना त्यांच्या शब्दात करायला सांगा.

कठीण शब्द - Difficult Words

काळजी - care	माझा अनुभव - my experience	आभार मानणे - to thank
आजारी - sick	औषध - medicine	हसरा चेहरा - smiling face
आम्ही - we	बरं वाटणे - feel well	लवकर बरा हो - get well soon
भेटायला - to visit	मजा करू - will enjoy	

आकारिक मूल्यमापन - Formative Evaluation

तोंडीकाम - Oral Work

क) पाहा, ऐका, वाचा व म्हणा. (Look, listen and read.)

चंदन, माझा व सुमाचा मित्र आहे. तो आजारी पडला, म्हणून आम्ही त्याला भेटायला निघालो.

आम्ही त्याच्या घरी पोहचलो. आम्ही त्याला फळे दिली. फुले दिली.

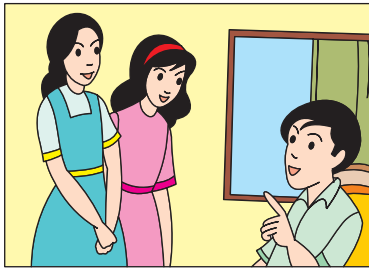
“काळजी घे. वेळेवर औषध घे.” सुमा म्हणाली.

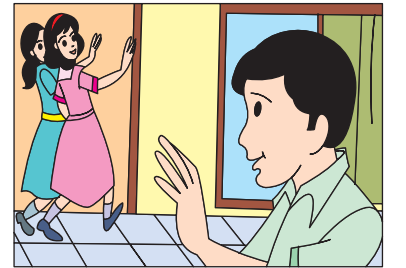
“तू लवकर बरा हो. मग आपण खेळू, मजा करू” मी म्हणाले.

चंदन म्हणाला, “रेहाना, सुमा तुम्हांला भेटून मला आनंद झाला. आता मला बरं वाटतंय.”

चंदनने आमचे आभार मानले. निघताना चंदनचा चेहरा हसरा दिसत होता. हे पाहून आम्हांलाही आनंद झाला.

नोट : वरील चित्र पाहून त्यातील प्रसंगाचे वर्णन मुलांना त्यांच्या शब्दात करायला सांगा.

प्रश्नमालिका - Questionnaire

ख) खालील प्रश्नांची तोंडी उत्तरे सांगा. (Answer the following questions orally.)

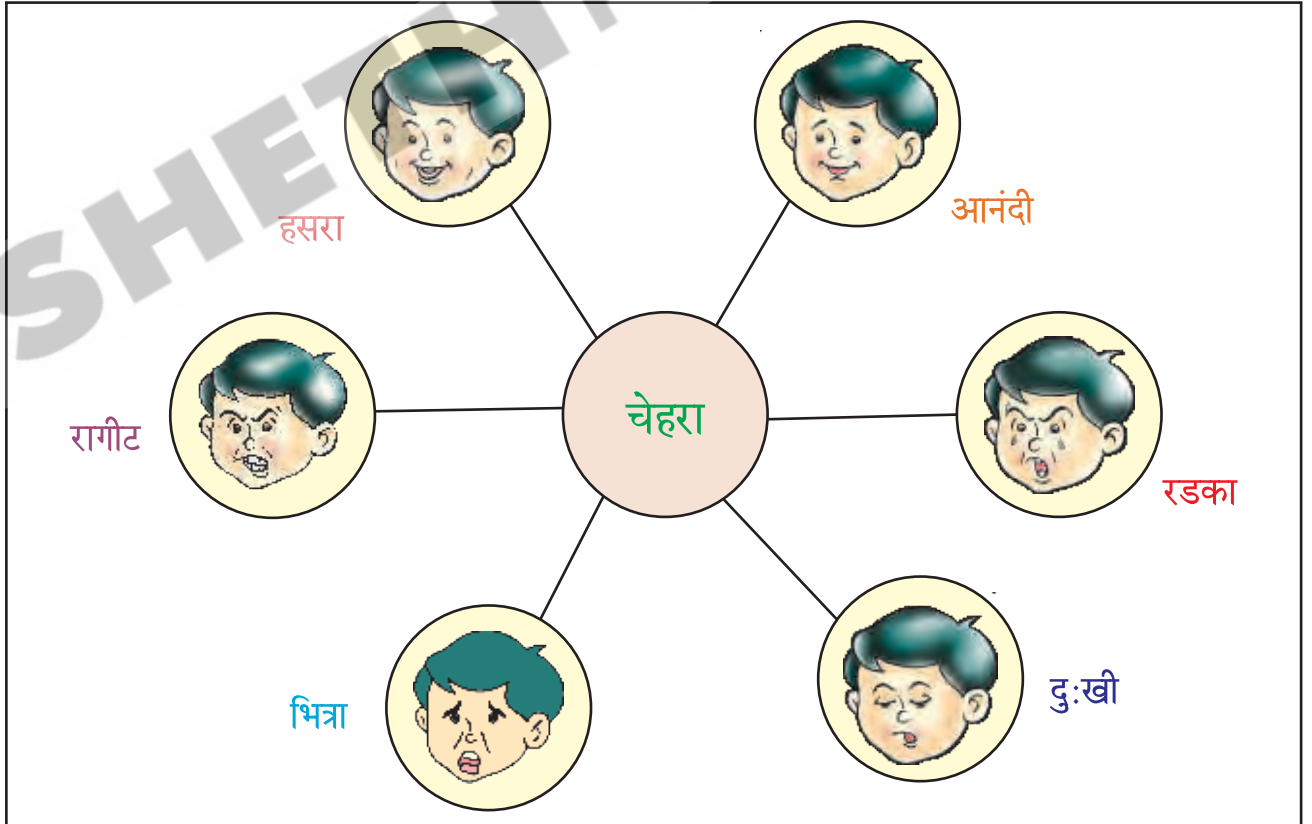
१) चंदनला आनंद का झाला ?	४) चंदनला भेटायला कोण आले ?
२) 'मी' हा शब्द कोणासाठी आला आहे ?	५) चंदनच्या मैत्रिणींची नावं सांगा ?
३) 'आम्ही' हा शब्द कोणासाठी आला आहे ?	६) रेहाना व सुमा यांनी चंदनला काय दिले ?

स्वाध्याय (वर्गकार्य) - Assignments (CW)

ग) कोण कोणाला म्हणाले, ते लिहा.

१) काळजी घे. वेळेवर औषध घे.	.....
२) तू लवकर बरा हो.	.....
३) आता मला बरं वाटतंय	.....
४) चंदन, माझा व सुमाचा मित्र आहे.	.....

घ) खालील चित्र पाहा व साभिनय करुन दाखवा.

स्वाध्याय (गृहकार्य) - Assignments (HW)

- च) घटनाक्रमानुसार खालील वाक्यांचा क्रम लावा. वाक्यासमोर क्रमांक लिहा.
- १) “काळजी घे. वेळेवर औषध घे.” सुमा म्हणाली. ( )
  - २) चंदनने दोर्घीचे आभार मानले. ( )
  - ३) आम्ही त्याला फळे दिली. फुले दिली. ( )
  - ४) आम्ही त्याच्या घरी गेलो. ( )
  - ५) चंदन, माझा आणि सुमाचा मित्र आहे. ( )
  - ६) तो आजारी पडला. ( )

छोटी चाचणी - Small Test

छ) चेहऱ्यावरचे भाव ओळखा व (✓) खूपने दाखवा. (Mark on the correct option.)

(आनंदी, दुःखी)

(रडका, हसरा)

(रागीट, रडका)

(रागीट, हसरा)

(रडका, दुःखी)

(भित्रा, हसरा)

उपक्रम / कृती - Activity

ज) तुमचा मित्र/मैत्रीण आजारी पडला/पडली तर तुम्ही काय कराल ते सांगा?

चला शिकुया - Let's Learn

झ) विरुद्ध अर्थाचे शब्द

हसरा × रडका

आनंदी × दुःखी

रागीट × प्रेमळ

भित्रा × धीट

कठीण शब्द - Difficult Words

आगगाडी - train	माळ - chain	अजब - strange
चाळ - chawl	धावणे - to run	हुंदडत फिरते - to move happily
वारा - wind	भीती - fear	चालती फिरती - moving
वाट - way	वादळ - storm	अडवी - to stop
उद्योग - business	सर्वांना - to all	पोचवी - to reach

आकारिक मूल्यमापन - Formative Evaluation

तोंडीकाम - Oral Work

क) हे गाणे ऐका, वाचा व तालासुरात साभिनय म्हणून दाखवा. (Look, listen and recite.)

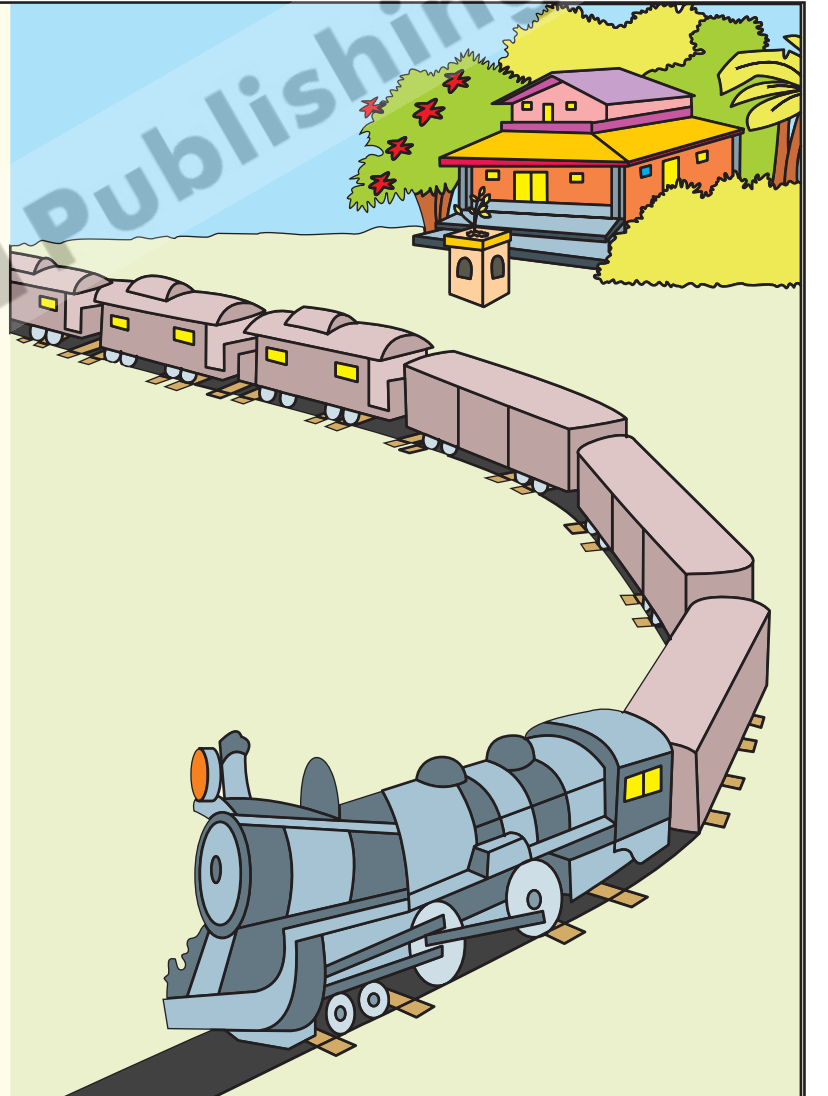
झुकझुक गाडी
घरांची माळ,
चालती फिरती
अजब चाळ !

धावत जाते
गावोगाव,
हुंदडत फिरते
गावन्गाव.

पाऊस, वाऱ्याची
नसे भीती,
वाटेत वादळ
असो किती !

तिला न अडवी
नदी, पहाड,
टाटा म्हणते
झाडन्झाड.

छंद म्हणा की
उद्योग खरा,
सर्वांना पोचवी
घरा घरा!

प्रश्नमालिका - Questionnaire

ख) खालील प्रश्नांची तोंडी उत्तरे सांगा. (Answer the following questions orally.)

१) आगगाडीला घरांची माळ का म्हटले आहे?	६) आगगाडीला कोण अडवू शकत नाही?
२) चालती फिरती अजब चाळ कोण आहे?	७) आगगाडीला टाटा करणारे कोण?
३) आगगाडी कोठे जाते?	८) आगगाडीला कसला छंद आहे?
४) आगगाडी कशी फिरते?	९) सर्वाना घरी कोण पोचवते?
५) आगगाडी कशाला भीत नाही?	१०) झुकझुक कोण चालते?

स्वाध्याय (वर्गकार्य) - Assignments (CW)

ग) खालील अक्षरांतून तयार होणारे जोडाक्षर लिहा.

वाच्याचा	र + च + ा	.....	उच्चोग	इ + च + ा	.....
		.....			.....

छोटी चाचणी - Small Test

घ) खालील चित्रांसाठी योग्य नाव निवडून लिहा.

[आगगाडी, बस, गाडी, बैलगाडी, रिक्शा, सायकल, विमान, जीप, स्कूटर]

..... बस .....

.....

.....

.....

.....

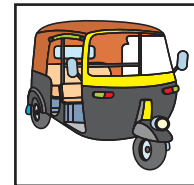
.....

.....

.....

.....

उपक्रम / कृती - Activity

च) आगगाडीने प्रवास करताना तुम्हाला आलेला अनुभव सांगा.

प्रकल्प - Project

छ) वेगवेगळ्या वाहनांची चित्र व माहिती गोळा करून चित्रवहीत चिटकवा.

चला शिकुया - Let's Learn

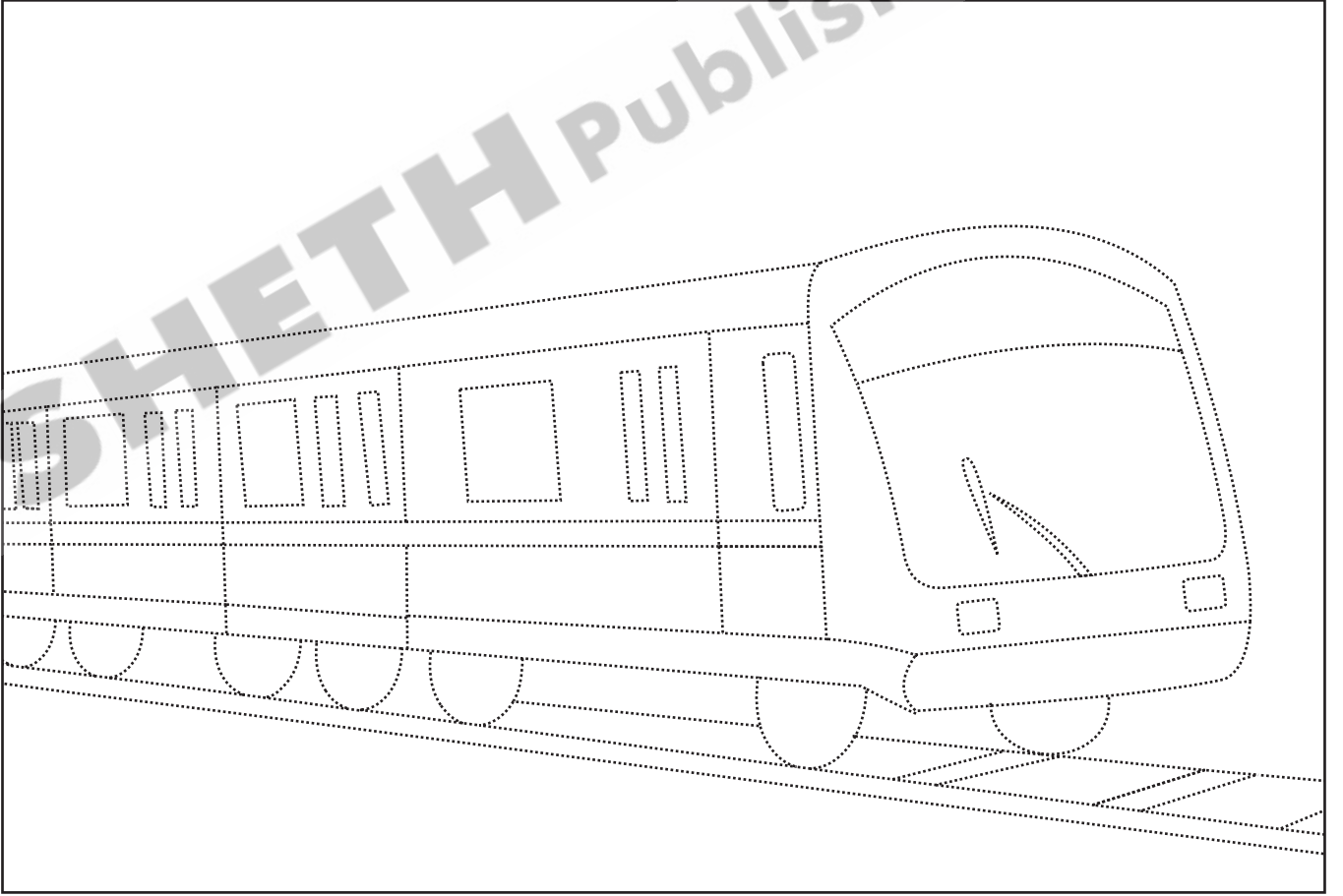
ज) सारख्या उच्चाराचे शब्द (Rhyming words.)

माळ = चाळ

भीती = किती

खरा = घरा

झ) चित्र पूर्ण करा व रंगवा. (Complete the picture and colour it.)

आकारिक मूल्यमापन - Formative Evaluation

स्वाध्याय (वर्गकार्य) - Assignments (CW)

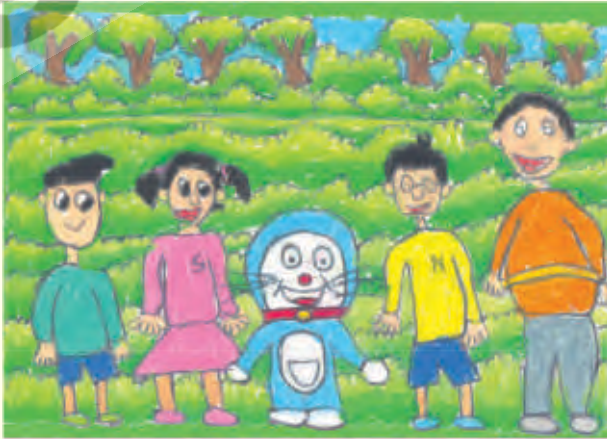
क) योग्य पर्याय निवडून (✓) अशी खूण करा. (Mark on the correct option.)

- १) मातीची भांडी बनवणारा. (लोहार, कुंभार)
२) चित्रात मडकी किती. (अनेक, एक)

- १) पाण्यात काय आहे. (बोट, पतंग)
२) मुलगा काय उडवतो. (विमान, पतंग)
३) चित्रात झाडे किती. (अनेक, एक)

- १) चित्रात किती जण आहेत. (सहा, पाच)
२) चित्रात झाडे किती. (अनेक, एक)

नोट : वरील चित्र पाहून त्यातील प्रसंगाचे वर्णन मुलांना त्यांच्या शब्दात करायला सांगा.

- १) चित्रात पक्षी किती. (एक, अनेक)
- २) पक्षांच्या चोचीचा रंग. (पिवळा, लाल)
- ३) पक्षांची पिल्ले किती. (दोन, तीन)

- १) मुले काय करतात. (खेळतात, खातात)
- २) मुले कोठे गेली. (अभ्यासाला, सहलीला)
- ३) चित्रात फुलझाडे किती. (अनेक, एक)

- १) दुकान कसले आहे. (आईस्क्रीम, खेळणी)
- २) मुलगी कोणते आईस्क्रीम मागते (चॉकलेट, मॅंगों)
- ३) दुकानाबाहेर विकली जाणारी फळे. (आंबा, संत्री)
- ४) आकाशात कोण आहे. (सूर्य, चंद्र)

उपक्रम / कृती - Activity

ख) तुमच्या आवडीचे चित्र चित्रवहीत काढा व रंगवा.

चला शिकुया - Let's Learn

एक

अनेक

मडक - मडके
झाड - झाडे

एक

अनेक

पिल्लू - पिल्ले
फुलझाड - फुलझाडे

कठीण शब्द - Difficult Words

बसस्थानक - bus depot	फळांचे दुकान - fruit shop	सूचना फलक - notice board
वाहक - conductor	उपाहारगृह - canteen	पुस्तकांचे दुकान - book-shop /stall
चालक - driver	आपले शहर - our city	आरक्षण कक्ष - reservation counter
ध्वनिक्षेपक - loudspeaker	स्वच्छ ठेवा - keep clean	चौकशी कक्ष - inquiry counter
फेरीवाले - hawkers		

आकारिक मूल्यमापन - Formative Evaluation

तोंडीकाम - Oral Work

क) चित्र पाहा व तेथे काय काय दिसते ते तुमच्या शब्दात वर्णन करुन सांगा.

प्रश्नमालिका - Questionnaire

ख) प्रत्येक गटातील शब्द कशाशी संबंध दर्शवतात ते ओळखा व लिहा.

[संगणक, विमानतळ, रेल्वेस्थानक, बसस्थानक, दवाखाना, शाळा, बाजार]

- १) भाजीवाला, फळवाला, मासेवाला .....
- २) डॉक्टर, नर्स, औषध, इंजेक्शन .....
- ३) विमान, धावपट्टी, हेलिकॉप्टर, हेलिपॅड .....
- ४) वर्ग, फळा, डस्टर, खडू, शिक्षक, बाक .....
- ५) कीबोर्ड, मॉनिटर, माऊस, मॉडेम .....
- ६) आगगाडी, रुळ, प्लॅटफॉर्म, तिकिट, पास .....
- ७) बस, चालक, वाहक, आरक्षण कक्ष, चौकशी कक्ष .....

छोटी चाचणी - Small Test

ग) कुठे काय मिळते ते खूणेने दाखवा.

फळांच्या दुकानात	माहिती
पुस्तकांच्या दुकानात	तिकिट
उपाहारगृहात	भाज्या
आरक्षण कक्ष	पुस्तक
चौकशी कक्ष	फळ
पेट्रोल पंपावर	औषध
भाज्यांच्या दुकानात	खाद्यपदार्थ
दवाखान्यात	पेट्रोल

उपक्रम / कृती - Activity

घ) विमानतळ, रेल्वे स्थानक, दवाखाना, शाळा, संगणक कक्ष या सर्व ठिकाणांना भेट देऊन तुमचा अनुभव वर्गात सांगा.

कठीण शब्द - Difficult Words

स्वच्छ - clean	ओला कचरा - wet garbage	धोके - danger
परिसर - surroundings	सुका कचरा - dry garbage	कागदी - of paper
पिशव्या - bags	वापर टाळणे - to avoid use	कापडी - of cloth
समस्या - problem	समुद्र - sea	गंभीर - critical
आरोग्य - health	जीवांना - living beings	सोबत - with

आकारिक मूल्यमापन - Formative Evaluation

तोंडीकाम - Oral Work

क) चित्र पाहा व तेथे काय काय दिसते ते तुमच्या शब्दात वर्णन करून सांगा.

ख) खालील प्रश्नांची तोंडी उत्तरे सांगा. (Answer the following questions orally.)

- १) कचरा किती प्रकारचा असतो? ४) प्लॅस्टिकचा वापर का करू नये?
- २) सुका कचरा म्हणजे काय? ५) प्लॅस्टिक ऐवजी कोणत्या पिशव्या वापरल्या पाहिजेत?
- ३) ओला कचरा म्हणजे काय? ६) आपले घर व परिसर नेहमी स्वच्छ का ठेवला पाहिजे?

स्वाध्याय (वर्गकार्य) - Assignments (CW)

ग) शब्द वाचा व गिरवून लिहा.

प्लॅस्टिकच्या

पिशव्या

सर्वांच्या

कचऱ्यामुळे

आरोग्यासाठी

न्याव्या

राहणाऱ्या

समस्या

स्वाध्याय (गृहकार्य) - Assignments (HW)

घ) ओला कचऱ्यावर अशी व सुका कचऱ्यावर अशी खूण करा.

भाज्यांचे अवशेष ☐	कागदाचे तुकडे ☐	शिजवलेले उरलेले अन्न ☐
सुका पालापाचोळा ☐	गाई-गुरांचे शेण ☐	सडलेले खाद्य पदार्थ ☐
फळांच्या साली ☐	धूळ, माती ☐	मोडक्या वस्तू ☐

उपक्रम / कृती - Activity

- च) आपण प्लॅस्टिकचा वापर कसा टाळू शकतो ते सांगा.
- छ) कचऱ्याच्या समस्येविषयी वर्तमानपत्रात आलेल्या बातम्या, चित्रे यांचा संग्रह करा, वर्गात दाखवा. त्यावर चर्चा करा.

छोटी चाचणी - Small Test

ज) रिकाम्या जागी योग्य शब्द भरा.

(कचरा, गरजा) ..... या समस्येने आता (खंबीर, गंभीर) .....
स्वरूप धारण केले आहे. प्लॅस्टिकच्या कचऱ्यामुळे (समुद्रात, हवेत) ..... राहणाऱ्या
जीवांना (भोक, धोका) ..... निर्माण झाला आहे. आपल्या सर्वांच्या आरोग्यासाठी
प्लॅस्टिकचा (व्यापार, वापर) ..... टाळणे गरजेचे आहे. बाजारात जाताना (कागद,
कागदी) ..... किंवा (कापडी, कापड) ..... पिशव्या सोबत न्याव्या. यामुळे
प्लॅस्टिकच्या पिशव्यांचा वापर आपण (टाळा, टाळू) ..... शकतो.

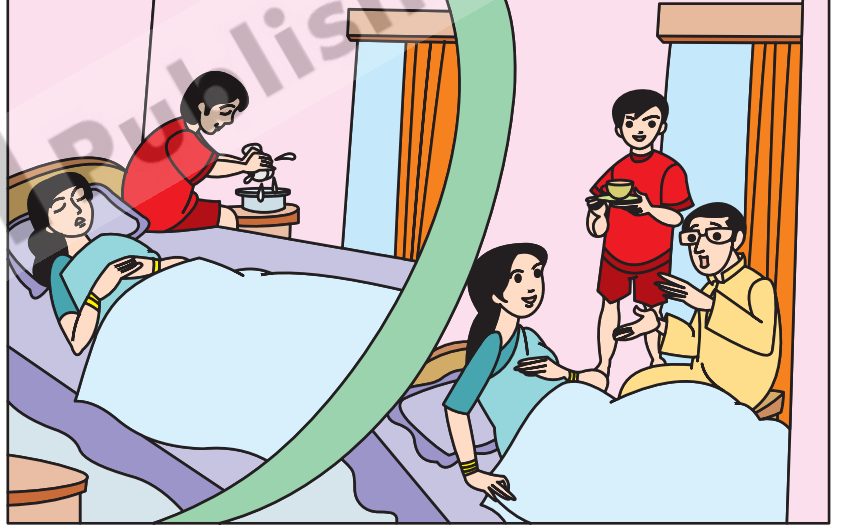
कठीण शब्द - Difficult Words

अनुभव	- experience	ताप	- fever	घड्या	- folds
शाळा सुटली	- school got over	ठंड	- cold	थोडासा	- little bit
इकडे-तिकडे	- here-there	रुमाल	- handkerchief	तपासणे	- to examine
झोपणे	- to sleep	बुडवणे	- to dip	चहा करणे	- to make tea
बरं न वाटणे	- not feeling well	कपाळ	- forehead	झाडणे	- to sweep
घर आवरणे	- clean the house	उठणे	- to get up	समाधान	- satisfaction

आकारिक मूल्यमापन - Formative Evaluation**तोंडीकाम - Oral Work**

क) पाहा, ऐका व वाचा. (Look, listen and read.)

शाळा सुटली. मी घरी आलो. इकडे तिकडे पाहिले तर आई झोपलेली दिसली. या वेळी ती अशी कधीच झोपत नाही. मी आईजवळ गेलो. “आई, तुला बरं वाटत नाही का?” असे विचारत मी तिच्या शेजारी बसलो. आईच्या अंगाला हात लावून पाहिला. आईला खूप ताप आला होता. तिचे अंग तापाने फणफणत होते.

मी लगेच थंड पाणी घेतले. स्वच्छ रुमाल घेतला. तो थंड पाण्यात बुडवला. मी आईच्या कपाळावर रुमालाच्या घड्या ठेवू लागलो. काही वेळाने आईचा ताप थोडासा कमी झाला. मी डॉक्टरांकडे गेलो. त्यांना घरी घेऊन आलो. डॉक्टरांनी आईला तपासले. औषधे लिहून दिली. मी आईला चहा करून दिला. थोड्या वेळाने आईला झोप लागली. मी घर आवरणे. घर स्वच्छ झाडून घेतले.

तेवढ्यात बाबा आले. त्यांनी डॉक्टरांनी दिलेली औषधे आणली. आईला दिली. आता आईला थोडे बरे वाटू लागले. आई उठून बसली. बाबा म्हणाले, “तू उठू नकोस. आराम कर. जेवणाचं मी बघतो.” आईच्या चेहऱ्यावर समाधान दिसले. आईचा आनंदी चेहरा पाहून आम्हांलाही आनंद झाला.

نوٹ : चित्रातील प्रसंगाचे वर्गात सादरीकरण करा.

स्वाध्याय (वर्गकार्य) - Assignments (CW)

ख) खालील प्रश्नांची एका शब्दात उत्तरे लिहा.

- १) तापाने फणफणणारी - .....
- २) आईच्या कपाळावर रुमालाच्या घड्या ठेवणारा - .....
- ३) आईला चहा करून देणारा - .....
- ४) आईला तपासणारे - .....
- ५) जेवणाचं मी बघतो म्हणणारे - .....

ग) कोण कोणाला म्हणाले ते लिहा.

- १) तुला बरं वाटत नाही का? .....
- २) तू उठू नकोस. ....

घ) खालील शब्द वाचा व एक की अनेक ते लिहा.

(घडी, आम्ही, रुमाल, घरे, शाळा, औषध, मी, चेहरे, चहा, घर, शेजारी, औषधे, घड्या, चेहरा)

- १) **एक** .....
- २) **अनेक** .....

स्वाध्याय (गृहकार्य) - Assignments (HW)

च) खालील वाक्य वाचा व घटना क्रमाने लावा.

१) डॉक्टरांनी आईला तपासले.	( )
२) आनंदी चेहरा पाहून आम्हालाही आनंद झाला.	( )
३) डॉक्टरांनी दिलेली औषधे आणली.	( )
४) मी तिच्या शेजारी बसलो.	( )
५) आईला खूप ताप आला होता.	( )
६) आई झोपलेली दिसली.	( )
७) कपाळावर रुमालाच्या घड्या ठेवल्या.	( )

छोटी चाचणी - Small Test

छ) शब्द वाचा व खालील अक्षरांतून तयार होणारे जोडाक्षर लिहा.

म्हणत	म् + हु	म्ह
तिच्या	ट + य + ा	.....
घड्या	ड + य + ा	.....
स्वच्छ	स् + व च + छ	.....
डॉक्टरांकडे	क् + ट	.....
त्यांना	त + य + ां	.....
तेवढ्यात	ढ + य + ा	.....
चेहऱ्यावर	र् + य + ा	.....

ज) शब्दापुढे सा हे अक्षर लिहून शब्द वाचा. उदा. थोडासा

लहान - ..... छान - ..... काही - .....
नाही - ..... बारीक - ..... अल्प - .....

उपक्रम / कृती - Activity

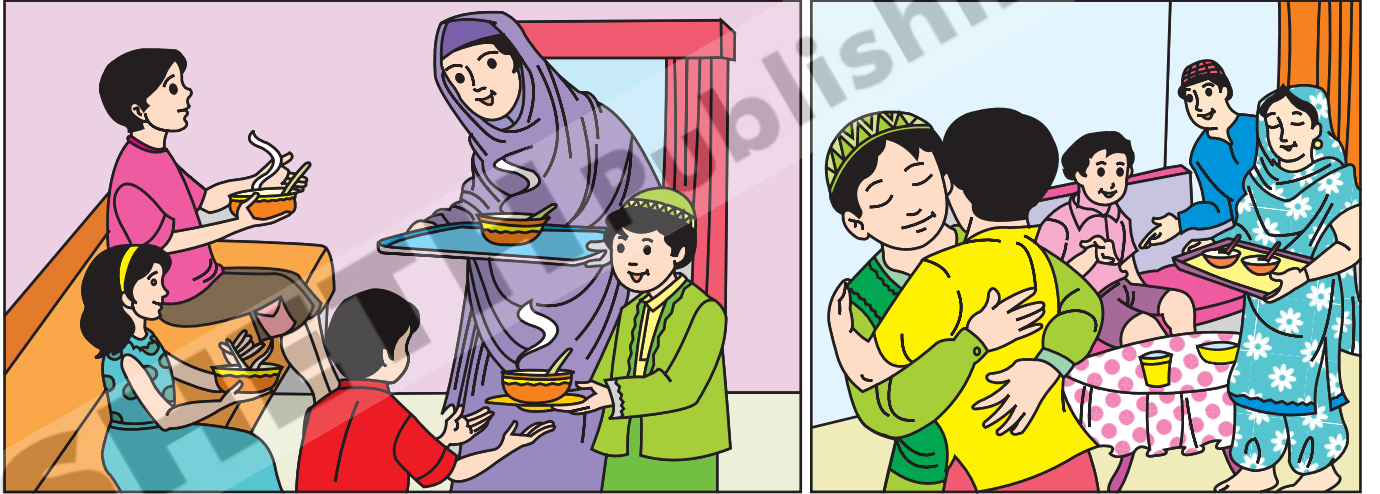
झ) तुमच्या घरी कोणी आजारी असेल तर तुम्ही काय करता ते चार ते पाच शब्दात सांगा.

कठीण शब्द - Difficult Words

शेजारी - neighbour	वाढदिवस - birthday	काजू - cashew nut
नवीन - new	पोटभर खा - bellyful	खारीक - dates
कपडे - clothes	शीरखुर्मा - porridge made of vermicelli	बदाम - almond
दूध - milk	मनुका - raisins	पदार्थ - items
साखर - sugar		छान - good

आकारिक मूल्यमापन - Formative Evaluation**तोंडीकाम - Oral Work**

क) चित्र पाहा व तेथे काय काय दिसते ते तुमच्या शब्दात वर्णन करून सांगा.

प्रश्नमालिका - Questionnaire

ख) खालील प्रश्नांची तोंडी उत्तरे सांगा. (Answer the following questions orally.)

१) शीरखुर्मा मध्ये कोणते पदार्थ घालतात ?	५) दसऱ्याला कसली पाने वाटतात ?
२) दिवाळीत कोणते पदार्थ बनवतात ?	६) नाताळ कसा साजरा करतात ?
३) गुढीपाडव्याला काय करतात ?	७) रक्षाबंधनच्या दिवशी कोण कोणाला राखी बांधते ?
४) दसरा म्हणजे काय ?	८) आपल्या राष्ट्रीय सणांची नावे सांगा ?

नोट : प्रत्येक सण कसा साजरा केला जातो ते थोडक्यात सांगा.

प्रश्नमालिका - Questionnaire

ग) पाठ्यपुस्तकातील उतारा वाचून खालील प्रश्नांची एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

१) उस्मानच्या घरी कोण कोण गेले ?

.....
.....

२) नवीन कपडे कोणी घातले होते ?

.....
.....

३) उस्मानच्या घरी कोणता सण होता ?

.....
.....

४) उस्मानच्या आईने सगळ्यांना घरी का बोलावले होते ?

.....
.....

५) शीरखुर्मा म्हणजे काय ?

.....
.....

छोटी चाचणी - Small Test

घ) कोण म्हणाले, ते लिहा.

१) अरे उस्मान, आज नवीन कपडे,

.....
.....

२) नाही. आज रमजान ईद आहे.

.....
.....

३) चला सगळेच जाऊया

.....
.....

४) खरंच अम्मी, शीरखुर्मा खूपच छान झालाय.

.....
.....

५) अच्छा, येतो आम्ही.

.....
.....

स्वाध्याय (गृहकार्य) - Assignments (HW)

च) शब्दकोड्यातून आपल्या सणांची नावे शोधा व लिहा.

१)	र	मा	ल	गु	डी	४) .....
.....	क्षा	ई	द	ढी	च	.....
२)	बं	ना	स	पा	ट	५) .....
.....	ध	ता	रा	ड	हो	.....
३)	न	ळ	दि	वा	ळी	६) .....
.....						७) .....

छ) खालील शब्द बोटाने गिरवून लिहा व वाचा. (Trace and read.)

खाल्ल्या   चश्मा   हिरव्या   खाणाऱ्या
भाज्या   कुठल्याच   पाण्याला

स्वाध्याय (वर्गकार्य) - Assignments (CW)

ज) अक्षरांपासून तयार होणारे जोडाक्षरे लिहा.

खाल्ल्या	ख + ल + य + ा	....
हिरव्या	ह + र + य + ा	....

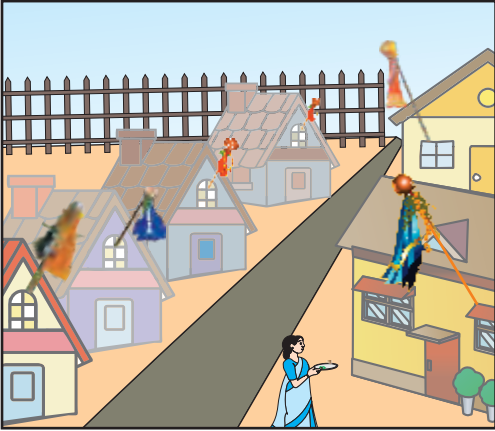
चश्मा	च + श + म + ा	....
खाणाऱ्या	ख + ण + य + ा	....

उपक्रम / कृती - Activity

झ) तुमच्या घरी कोणकोणते सण साजरे करतात, कसे साजरे केले जातात, या सणांना कोणते विशिष्ट पदार्थ तयार करतात, याबद्दल गटागटांत माहिती सांगा.

चला शिकुया - Let's Learn

ट) चित्रांवरून सणांची नावे ओळखा व लिहा.

.....
.....

.....
.....

.....
.....

.....
.....

.....
.....

.....
.....

कठीण शब्द - Difficult Words

संगणक	- computer	चित्र	- picture	संवाद साधणे	- to talk
अचूक	- correct	देश	- own country	व्यवहार	- activity
गणित	- mathematics	विदेश	- foreign country	झटपट करणार	- will do the things fast
सुबक सुंदर	- beautiful				

आकारिक मूल्यमापन - Formative Evaluation**तोंडीकाम - Oral Work**

क) हे गाणे तालासुरात साभिनय म्हणून दाखवा.

घरीच माझ्या
संगणक आणणार,
अचूक गणित
त्यावर करणार.

सुबक सुंदर
काढणार चित्र,
देश-विदेशांत
जोडणार मित्र.

संगणकाद्वारे आता
संवाद साधणार,
दूरच्या व्यक्तीचा
चेहरा बघणार.

घरीच बसून
जग बघणार
व्यवहार सारे
झटपट करणार.

नोट : संगणकावर कोणकोणती कामे करता येतात याची माहिती प्रात्यक्षिकाद्वारे मुलांना सांगा.

प्रश्नमालिका - Questionnaire

ख) खालील प्रश्नांची एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

१) कवीच्या घरी काय आणणार आहेत ?

.....
.....

२) कवी कुठले मित्र जोडणार आहे ?

.....
.....

३) तुम्ही संगणकावर काय काय करता ?

.....
.....

स्वाध्याय (वर्गकार्य) - Assignments (CW)

ग) शब्दाच्या पुढे 'णार' लावून शब्द लिहा.

आण	कर	काढ
जोड	साध	बघ

घ) खालील अक्षरांच्या पुढे 'त्र' लावून तयार होणारे शब्द लिहा.

चि	प	मि	स
रा	छ	पा	मा

स्वाध्याय (गृहकार्य) - Assignments (HW)

च) रिक्तस्थानां जागी योग्य शब्द भरा. (Fill in the blanks with correct option.)

- अचूक ..... त्यावर करणार. (गणित, गणित)
- सुबक सुंदर काढणारा ..... (चित्र, मित्र)
- देश- ..... जोडणार मित्र. (विदेशांत, विदेशी)
- दूरच्या व्यक्तीचा ..... बघणार. (चहरा, चेहरा)
- व्यवहार सारे ..... करणार. (झटझट, झटपट)

छोटी चाचणी - Small Test

छ) योग्य अक्षर चौकोनात लिहा व तयार होणारे शब्द वाचा व लिहा. (ह, हा)

मो	.....	प	.....
चे ☐ रा	.....	स ☐ रा	.....
रा	.....	रा	.....

ज) शब्दपट्ट्या जुळवून शब्द तयार करून वाचा व लिहा.

पट	झट	चट	खट	कट	नट	गट	फट	लट	वट	हट
----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

झटपट

उपक्रम / कृती - Activity

झ) शब्द वाचा अक्षरापासून तयार होणारे जोडाक्षर लिहा.

जन्मला	न + म	.....	आमच्या	च + य + ा	.....
आत्या	त + य + ा	.....	व्यक्ती	व + त + ि	.....

ट) खालील शब्द बोटाने गिरवून लिहा व वाचा. (Trace and read.)

जन्मला	जन्मतात	आमच्या	तुमच्या
त्यावर	दूरच्या	व्यक्तीचा	व्यवहार

चला शिकुया - Let's Learn

ठ) शब्दाच्या सुरुवातीला 'अ' लावून तो शब्द वाचा व लिहा.

बोल	अबोल	सत्य	.....	पूर्ण	.....	गणित	.....
माप	.....	तूट	.....	पूर्वा	.....	विचार	.....
चूक	.....	शांत	.....	चल	.....	कारण	.....
खंड	.....	जीर्ण	.....	चेतन	.....	नंत	.....

कठीण शब्द - Difficult Words

डबा	- bogey	जीवन	- life	प्रवास	- journey
शेंगा	- peanuts	चमकली	- surprised	क्षमा करा	- forgive us
संत्री	- oranges	चौकशी	- enquiry	गोळा करणे	- to collect
टरफले	- shells	खजील	- ashamed	जबाबदारी	- responsibility
साली	- skin of fruit	वृत्ती	- behaviour	आमचे चुकले	- we are at fault
जागा	- seat	नम्रपण	- modestly	खंत वाटणे	- to feel guilty
पुढच्या	- next	घाण	- dirt	नमस्कार करणे	- to greet

आकारिक मूल्यमापन - Formative Evaluation

प्रश्नमालिका - Questionnaire

क) पाठ्यपुस्तकातील उतारा वाचून खालील प्रश्नांची एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

१) सानेगुरुजी कशाने प्रवास करत होते ?

.....
.....

२) प्रवासी काय खात होते ?

.....
.....

३) प्रवाशांचे खाणे झाल्यानंतर गुरुजींनी काय केले ?

.....
.....

४) शेजारची प्रवासी मंडळी का चमकली ?

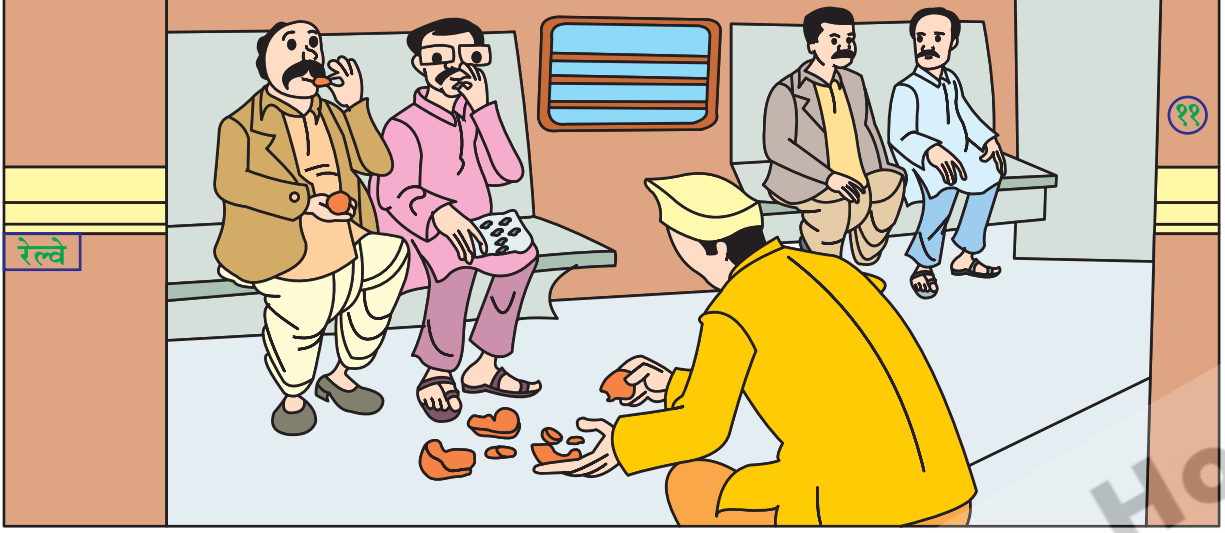
.....
.....

५) सार्वजनिक ठिकाणी स्वच्छता ठेवण्याबाबत आपली कोणती जबाबदारी आहे ?

.....
.....

तोंडीकाम - Oral Work

ख) चित्र पाहा व तेथे काय काय दिसते ते तुमच्या शब्दात वर्णन करून सांगा.

स्वाध्याय (गृहकार्य) - Assignments (HW)

ग) तर काय झाले असते ते ओळखा.

- १) साने गुरुजी रेल्वेच्या डब्यात नसते,
- २) टरफले टाकणाऱ्या प्रवाशांनी सानेगुरुजींना ओळखले नसते,
- ३) गुरुजींनी टरफले साली गोळा केल्या नसत्या,

- अ) तर ते प्रवासी खजील झाले नसते. त्यांना त्यांची चूक समजली नसती.
- ब) तर गाडीत सर्वत्र घाण राहिली असती.
- क) तर प्रवाशांना स्वच्छतेची जाणीव झाली नसती.

घ) खालील वाक्य वाचा व योग्य ते (✓) खूणेने दाखवा.

१) कचरा नीट गोळा करून कचरा कुंड्यात टाका.	( )
२) सुका व ओला कचरा एकत्र गोळा करा.	( )
३) कचरा कुंड्याबाहेर इतरत्र फेकू नका.	( )
४) घराप्रमाणेच आसपासचा परिसर स्वच्छ ठेवा.	( )
५) सार्वजनिक ठिकाणी फळांच्या साली, टरफले फेका.	( )

च) कोण कोणाला म्हणाले ते लिहा.

१) आमचे चुकले. क्षमा करा.

.....
.....

२) म्हणून मी ती स्वच्छ केली.

.....
.....

स्वाध्याय (वर्गकार्य) - Assignments (CW)

छ) अक्षरांपासून तयार होणारे जोडाक्षर लिहा.

ल + व + ी = ...	रू + व + ा = ...	रू + ट + ी = ...
रू + ह = ...	च + छ = ...	त + य + ां = ...
ल + य + ा = ...	रू + य + ा = ...	ढ + य + ा = ...
रू + व = ...	त + त + ी = ...	छ + य + ी = ...
रू + क + ा = ...		

ज) खालील शब्द बोटाने गिरवून लिहा व वाचा. (Trace and read.)

रेल्वेने

झाल्यावर

ठेवल्या

खाणाच्या

पुढच्या

स्टेशनवर

डब्यात

नमस्कार

स्वच्छ

वृत्ती

गाडीमध्ये

त्यांनी

चला शिकुया - Let's Learn

कठीण शब्द - Difficult Words

धाडसी	- brave	आग	- fire	जीव वाचला	- life was saved
शेत	- field	लांडगा	- wolf	जवळ घेतले	- taken near
कोकरू	- lamb	घाबरणे	- to be frightened	झडप घालणे	- to pounce
विहीर	- a well	प्रसंग	- incident	जळते लाकूड	- burning wood
ओरडणे	- to cry out	झटकन	- immediately	बातमी पसरणे	- news spread
गाव	- village	पळणे	- to run away	पाठ थोपटली	- patted her back

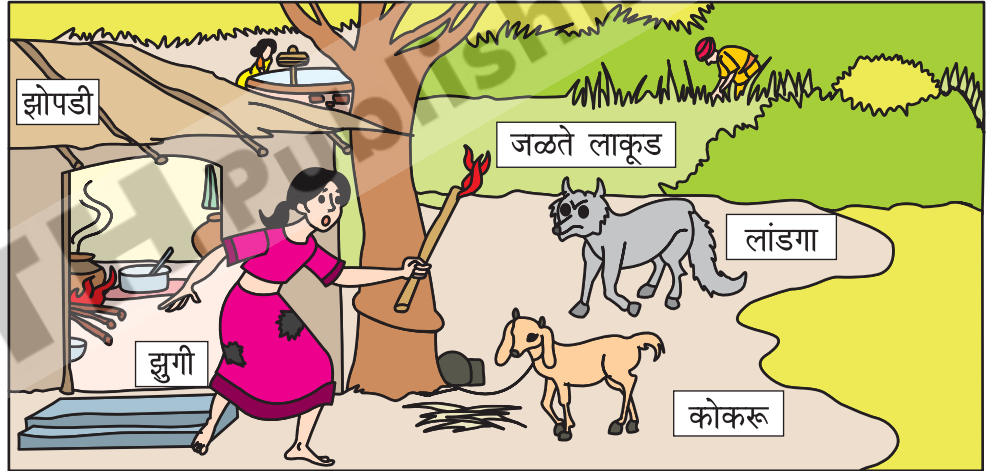
आकारिक मूल्यमापन - Formative Evaluation

तोंडीकाम - Oral Work

क) पाहा, ऐका व वाचा. (Look, listen and read.)

झुगी नऊ - दहा वर्षांची मुलगी. ती आणि तिचे आईबाबा शेतातील झोपडीत राहत. तिचे आईबाबा शेतात काम करत.

सायंकाळ झाली. झुगी अभ्यास करत बसली होती. झोपडीबाहेर कोकरू बांधले होते. झोपडीत येऊन आईने चुलीवर भात शिजायला ठेवला.

झुगीला भाताकडे लक्ष ठेवायला सांगितले आणि विहीरीवर पाणी आणायला गेली. तेवढ्यात कोकराचा बँऽऽ बँऽऽ ओरडण्याचा आवाज आला. तशी झुगी धावतच झोपडीबाहेर आली. तिला एक लांडगा दिसला. तो कोकराकडे येत होता. झुगी घाबरली. क्षणभर विचार केला. ती झटकन झोपडीत गेली. चुलीतील जळते लाकूड घेऊन बाहेर आली. लांडगा कोकरावर झडप घालणार इतक्यात झुगीने जळते लाकूड लांडगाच्या दिशेने फेकले. आगीला पाहून लांडगा घाबरला. तो पळाला. कोकराचा जीव वाचला. 'पळाऽ पळा, लांडगाऽ पळाऽ', झुगी जोरजोरात ओरडू लागली.

तिच्या आवाजाने शेतात काम करणारे बाबा धावत आले. आईही आली. झुगीने त्यांना घडलेला प्रसंग सांगितला. आईने तिला जवळ घेतले. बाबांनी तिच्या डोक्यावरून हात फिरवला.

झुगीच्या धाडसाची बातमी गावात पसरली. गावच्या सरपंचांनी तिची पाठ थोपटली. शाळेतील शिक्षकांनी, मुखाध्यापकांनी तिच्या धाडसाचे कौतुक केले.

प्रश्नमालिका - Questionnaire

ख) पाठ्यपुस्तकातील उतारा वाचून खालील प्रश्नांची एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

१) या पाठातील पात्रे कोणती ?

.....
.....

२) झुगी कोठे राहत होती ?

.....
.....

३) झुगीचे बाबा कोठे काम करत ?

.....
.....

४) झुगीला कशाचा आवाज आला ?

.....
.....

५) लांडग्याला पाहून झुगीने काय केले ?

.....
.....

६) लांडगा कोणावर झडप घालणार होता ?

.....
.....

७) झुगीच्या धाडसाचे कौतुक कोणी कोणी केले ?

.....
.....

८) झुगीमध्ये असलेले गुण सांगा ?

.....
.....

ग) का ते सांगा.

१) झुगी धावत झोपडीबाहेर आली.

अ) झुगीच्या हातातील जळते लाकूड पाहून.

२) झुगीने जळते लाकूड हातात घेतले.

ब) झुगीच्या धाडसाची बातमी ऐकून.

३) लांडगा घाबरला.

ड) लांडगा कोकरावर झडप घालेल.

४) झुगी जोरजोरात ओरडू लागली.

इ) कोकराचा ओरडण्याचा आवाज ऐकून.

५) गावच्या सरपंचांनी झुगीची पाठ थोपटली.

ई) लांडग्याला पळताना पाहून.

स्वाध्याय (वर्गकार्य) - Assignments (CW)

घ) अक्षरांपासून तयार होणारे जोडाक्षर लिहा.

इ + य + = ...	उ + य + = ...
ए + य + = ...	क + य + = ...
३ + य + = ...	च + य + = ...
रु + य + = ...	६ + य + = ...

स्वाध्याय (गृहकार्य) - Assignments (HW)

च) खालील शब्द बोटाने गिरवून लिहा व वाचा. (Trace and read.)

अभ्यास   तेवढ्यात   औरडण्याचा   इतक्यात
 लांडग्याच्या   तिच्या   त्यांना   डोक्यावरून
 झुगीच्या   गावच्या   मुख्याध्यापकांना

छोटी चाचणी - Small Test

छ) प्राण्यांसमोर त्यांचे आवाज ओळखून लिहा.

[चिवचिव, कावकाव, म्याँवम्याँव, भूऽभूऽ, मियाँवऽमियाँव,
 कुकूचकूऽऽ, बेंऽ बेंऽ, व्वँक व्वँक, बँऽऽ बँऽऽ]

कोंबडा ..... बदक ..... कावळा .....
 मोर ..... मांजर ..... चिमणी .....
 शेळी ..... कोकरू ..... कुत्रा .....

चला शिकुया - Let's Learn

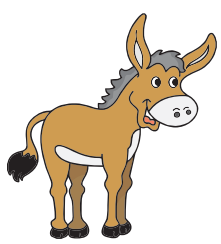
ज) प्राण्यांची नावे शोधा व लिहा.

.....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....

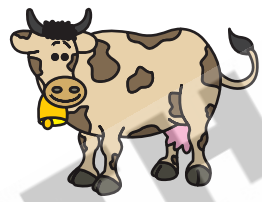
लां	घो	का	ब	क	री
ड	डा	स	द	स	सा
गा	ढ	व	क	को	ल्हा
य	चि	म	णी	की	घु
म	ता	ग	ना	ळ	ब
गें	डा	र	ग	रू	ड

.....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....

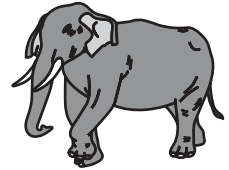
झ) चित्रांसाठी योग्य शब्द लिहा.

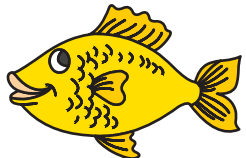
गा		

ह		

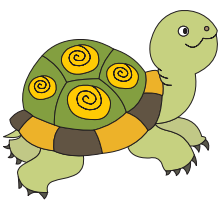
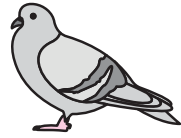
मा		

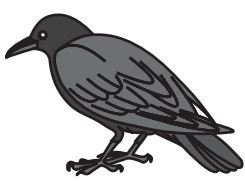
		क

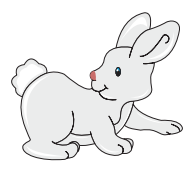
मो	
----	--

का		

	सा

कठीण शब्द - Difficult Words

प्रश्न	- question	कोकीळ	- cuckoo	शूर	- brave
पशुपक्षी	- animals-birds	काळा	- black	मागणे	- to ask for
अवगत	- know	रंग	- colour	जगणे	- to live
माणूस	- human being	दंग	- engrossed	आनंदी	- happy
जमत नाही	- cannot adjust	बैल	- ox	चिंता	- anxiety
चिमणी	- sparrow	राबणे	- to work hard	मन	- mind
पिसारा	- plumage	कावळा	- crow	साबू	- soap
काळजी	- worry	वापरणे	- to use		
चारा	- fodder	विचारांचा गुंता	- confusion of thoughts		

आकारिक मूल्यमापन - Formative Evaluation

तोंडीकाम - Oral Work

क) पाहा, ऐका व वाचा. (Look, listen and recite.)

पशुपक्ष्यांना असते अवगत
जगण्याची ही कला,
माणसाला का जमत नाही?
प्रश्न पडतो मला.

बैल कधी म्हणत नाही
मीच का राबू?
कावळा कधी विचारतो का
वापरू कोणता साबू?

चिमणी कधी म्हणत नाही
हवा मोरासारखा पिसारा,
गाय काळजी करत नाही
मिळेल का मला चारा?

ससा कधी म्हणत नाही
मीच का भित्रा?
वाघोबाचा शूरपणा
मागत नाही कुत्रा.

कोकीळ कधी म्हणत नाही
काळा का माझा रंग
तो तर आनंदाने
गाण्यात असतो दंग!

जो तो जगतो आनंदाने
नाही कसली चिंता,
माणसाच्याच मनात असतो
विचारांचा गुंता.

प्रश्नमालिका - Questionnaire

ख) खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (Answer in short.)

१) पशुपक्ष्यांना कोणती कला अवगत असते?

.....
.....

२) माणसाला काय जमत नाही?

.....
.....

३) पशुपक्षी आणि माणसांच्या जगण्यात कोणता फरक आहे?

.....
.....

स्वाध्याय (वर्गकार्य) - Assignments (CW)

ग) कोण ते ओळखून लिहा. (Recognise who I'am and write.)

[मोर, कोकीळ, वाघोबा, माणूस, ससा, बैल]

१) पिसारा असणारा - .....

४) रोज राबतो - .....

२) गाण्यात दंग - .....

५) खूप भित्रा - .....

३) मनात विचारांचा गुंता असणारा - .....

६) शूरपणासाठी प्रसिद्ध - .....

घ) खालील शब्द बोटाने गिरवून लिहा व वाचा. (Trace and read.)

पशुपक्ष्यांना जगण्याची प्रश्न म्हणत गाण्यात माणसाच्याच

च) कवितेच्या ओळी पूर्ण करा. (Fill in the blanks.)

१) चिमणी .....

..... पिसारा,

२) वाघोबाचा .....

..... कुत्रा.

३) जो तो .....

..... चिंता.

स्वाध्याय (गृहकार्य) - Assignments (HW)

छ) खालील पशुपक्ष्यांना कोणते प्रश्न पडत नाहीत ते ओळखा.

१) गाय	अ) वापरु कोणता साबू
२) बैल	ब) काळा का माझा रंग
३) ससा	क) मीच का राबू
४) कोकीळ	ड) मिळेल का मला चारा
५) कावळा	इ) मीच का भित्रा

ज) असं घडल तर काय होईल ते ओळखा.

१) चिमणीला मोरासारखा पिसारा मिळाला, तर....	अ) तो कशाला घाबरणार नाही.
२) बैलाने कष्ट करायला नाही म्हटले, तर...	ब) ती तोरा मिरवत राहिल.
३) सशामध्ये शूरपणा आला, तर...	क) शेतात धान्य पिकणार नाही.

छोटी चाचणी - Small Test

झ) खालील शब्दात लपलेले शब्द शोधा व लिहा.

१) कावळा -	.....	.....	.....	.....
२) पिसारा -	.....	.....	.....	.....
३) विचारतो -	.....	.....	.....	.....

चला शिकुया - Let's Learn

ट) सारख्या उच्चाराने शेवट होणारे शब्द. (Rhyming words.)

कला - मला

पिसारा - चारा

रंग - दंग

भित्रा - कुत्रा

चिंता - गुंता

राबू - साबू

कठीण शब्द - Difficult Words

कारले	- bitter gourd	गाल	- cheeks	भाजीची दुकाने	- vegetable shop
कडू	- bitter	कोशिंबीर	- salad	रुचकर जेवण	- tasty food
न आवडणे	- to dislike	सूप	- soup	आजारपण	- illness
रागावणे	- to be angry	मुळा	- radish	भेंडी	- lady's finger
उपाशी	- hungry	गाजर	- carrot	गवार	- vetch
झोपणे	- to sleep	तोरा	- pride	वांगी	- brinjal
स्वप्न	- dream	ताकद	- strength	पडवळ	- snake gourd
मंडई	- market	काकडी	- cucumber	मेथी	- fenugreek
वजन	- weight	थंडगार	- ice-cold	कोबी	- cabbage
सजणे	- to decorate	सशक्त	- healthy	प्लॉवर	- cauliflower
मनात	- in the mind	औषधे	- medicines	मिरची	- chilli
बटाटा	- potato	हिरवे	- green	गलका	- charivary
भाजणे	- to roast	खडबडीत	- rough	तळणे	- to fry
उकडणे	- to boil	हसणे	- to laugh		

आकारिक मूल्यमापन - Formative Evaluation

तोंडीकाम - Oral Work

क) पाठ्यपुस्तकातील उतारा वाचून खालील प्रश्नांची तोंडी उत्तरे सांगा.

१) आई तेजसवर का रागावली ?	६) जेवण रुचकर लागण्यासाठी काय खातात ?
२) तेजस उपाशी का झोपला ?	७) काकडी कशी असते ?
४) तेजसला कसले स्वप्न पडले ?	८) कारले कसे असते ?
५) बटाटा खाल्ल्याने काय होते ?	९) कोणाच्या गलक्याने तेजसला जाग आली ?

नोट : पाठ्यपुस्तकातील उतारा ऐका वाचा व नाट्यरूपात वर्गात सादर करा.

प्रश्नमालिका - Questionnaire

ख) पाठ्यपुस्तकातील उतारा वाचून खालील प्रश्नांची एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

१) तेजसला कोणती भाजी आवडत नव्हती ?

.....
 .....

२) मंडईत कशाची दुकाने सजलेली होती ?

.....
 .....

३) काय खाल्ल्यावर गाल लाल होतात ?

.....
 .....

४) मुलांसाठी टमाट्याचे खास काय बनवले जाते ?

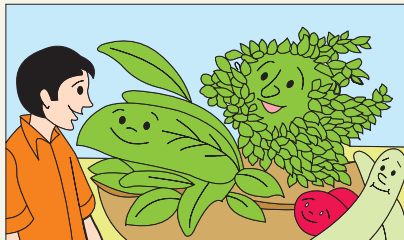
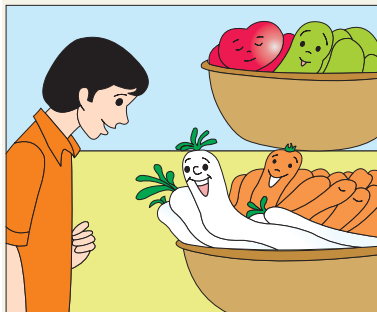
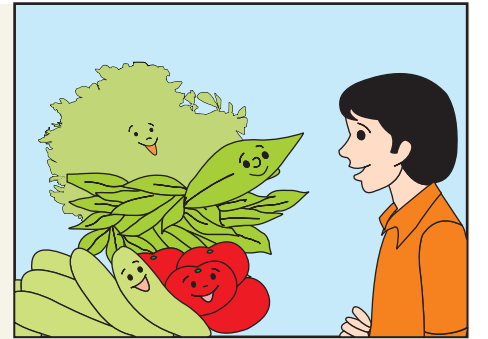
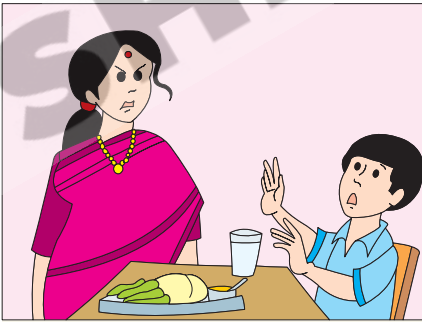
.....
 .....

५) डोळ्यांना ताकद कशामुळे मिळते ?

.....
 .....

६) आपल्याला पोषक घटक कशाकशांतून मिळतात ?

.....
 .....

स्वाध्याय (वर्गकार्य) - Assignments (CW)

ग) खालील शब्दात आलेले जोडाक्षर शोधा व लिहा. (Find and write.)

कारल्याची -	ल्या	उड्या -	.....	म्हणाला -	.....
खाण्यात -	.....	बोलण्याचा -	.....	व्हायचे -	.....
हिरव्या -	.....	त्याला -	.....	सशक्त -	.....
स्वप्न -	.....	फक्त -	.....	मनातल्या -	.....
पालेभाज्या -	.....	तुम्ही -	.....	खाव्या -	.....
तुमच्यासाठी -	.....	ताज्या -	.....	तोच्यात -	.....
सगळ्यांनाच -	.....	आम्हाला -	.....	फ्लॉवर -	.....
डोळ्यांना -	.....	गलक्याने -	.....	चश्मा -	.....

स्वाध्याय (गृहकार्य) - Assignments (HW)

घ) कोण म्हणाले, ते लिहा. (Who said?)

- १) आई, मला ही भाजी नको. ....
- २) कोशिंबीर तुम्ही खाणार, तर जेवण रुचकर लागणार. ....
- ३) चश्मा लवकर नाही लागणार. ....
- ४) हिरव्या हिरव्या पालेभाज्या, रोज खाव्या ताज्या ताज्या. ....
- ५) आजारपण येणार नाही कधी. ....
- ६) आजपासून मी सगळ्या भाज्या खाणार. ....

छोटी चाचणी - Small Test

च) नावे लिहा. (Name the following.)

पाच हिरव्या पालेभाज्या

.....
.....

पाच फळ

.....
.....

पाच फळभाज्या

.....
.....

छ) शेवटचे अक्षर सारखे असणारे पाठातील शब्द शोधा लिहा.

बटाटा - टमाटा

सशक्त - .....

सॉस - .....

भाज्या - .....

गाल - .....

घटक - .....

गार - .....

हसू - .....

चला शिकुया - Let's Learn

लालमाठ

मेथी

पालक

चवळी

मुळा

कठीण शब्द - Difficult Words

खुर्ची	- chair	केव्हा	- when	पंखा	- fan
स्टूल	- stool/table	टाळी	- clap	हात	- hand
चालणे	- to walk	हसणे	- to laugh	कढई	- frying vessel

आकारिक मूल्यमापन - Formative Evaluation

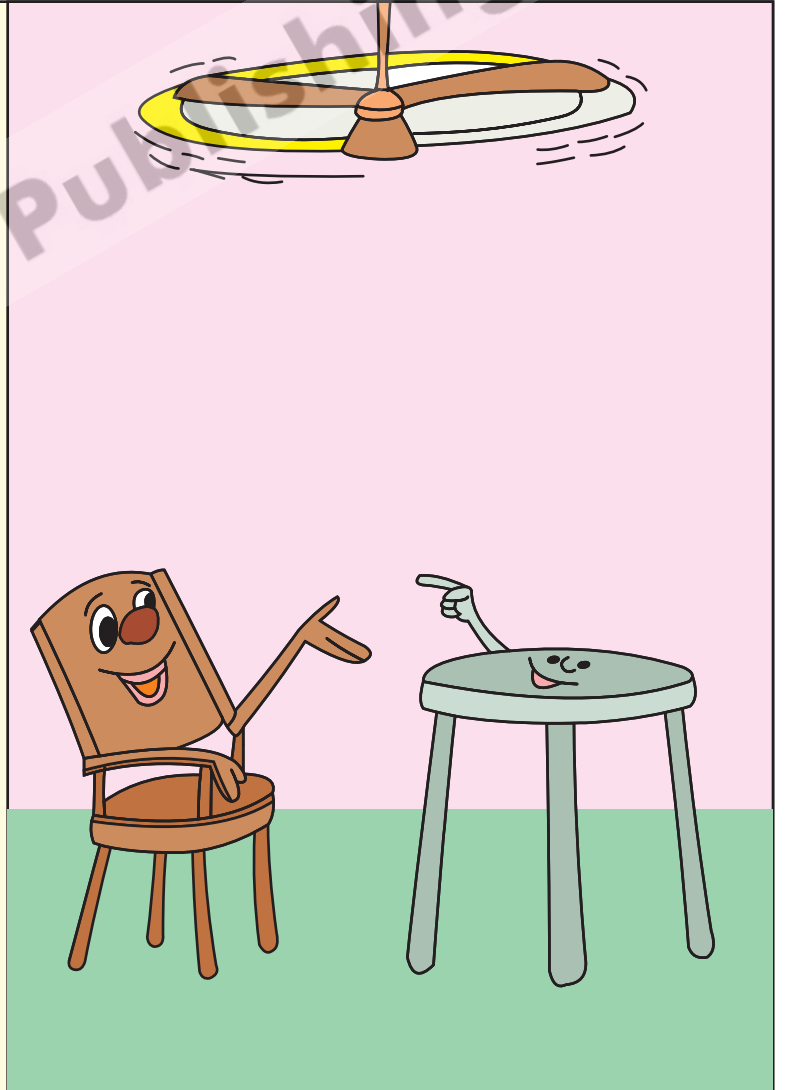
तोंडीकाम - Oral Work

क) पाहा, ऐका व म्हणा. (Look, listen and recite.)

खुर्ची म्हणाली,
“अरे स्टूला,
केव्हा येणार
चालायला तुला?”

स्टूल म्हणाले,
“त्याच वेळी
जेव्हा हाताने
वाजवशील टाळी!”

- हे ऐकून
पंखा हसला,
पाय नसून
फिरत बसला.

प्रश्नमालिका - Questionnaire

ख) खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (Answer the following questions.)

१) पंखा कोणाला हसला?

.....
.....

२) पाय नसून कोण फिरत आहे?

.....
.....

ग) कोण म्हणाले, ते लिहा. (Who said?)

१) “केव्हा येणार चालायला तुला?”

.....
.....

२) “जेव्हा हाताने वाजवशील टाळी!”

.....
.....

स्वाध्याय (गृहकार्य) - Assignments (HW)

घ) रिकाम्या जागी कंसातील योग्य शब्द भरा. (Fill in the blanks by selecting suitable word.)

१) अमर ..... पक्षी बघ. (तो, ती, ते)

.....

२) कमल ..... वही आण. (तो, ती, ते)

.....

३) मीना ..... फूल दे. (तो, ती, ते)

.....

४) विनय ..... ससा बघ. (तो, ती, ते)

.....

५) तेजस ..... भाजी नीट धू. (तो, ती, ते)

.....

६) निरजा ..... फळ धूवून खा. (तो, ती, ते)

.....

छोटी चाचणी - Small Test

च) खालील शब्द सारणीत योग्य ठिकाणी लिहा.

(फूल, फळा, खिडकी, दरवाजा, झाड, वही, पुस्तक, पाटी, पट्टी, वर्ग, डस्टर, खडू, पेन, पक्षी, चिमणी)

तो	ती	ते
पंखा	खूर्ची	स्टूल
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

स्वाध्याय (वर्गकार्य) - Assignments (CW)

छ) खालील शब्दात आलेले जोडाक्षर शोधा व लिहा.

स्टूला - .....

केव्हा - .....

म्हणाली - .....

जेव्हा - .....

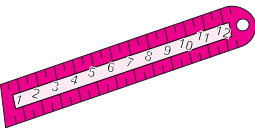
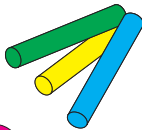
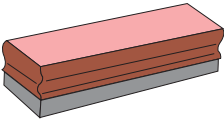
त्याच - .....

व्हायचे - .....

प्रात्यक्षिक - Practical

ज) या कवितेत खुर्ची आणि स्टूल यांच्यातील संवाद दिला आहे. तुम्ही कोणत्याही दोन वस्तूंमधील संवाद तयार करा. तो वर्गात सादर करा.

चला शिकुया - Let's Learn

पट्टी म्हणाली, “खडू काका सरळ रेषा काढायला शिका.”

खडू म्हणाला, “पट्टी जरा जवळ येऊन मदत करा.”

हे ऐकून डस्टर हसले,
फळा पुसून दमून बसले.

ती पट्टी

तो खडू

ते डस्टर

तो फळा

प्रश्नमालिका - Questionnaire

ग) पाठ्यपुस्तकातील उतारा वाचून खालील प्रश्नांची एका वाक्यात उत्तरे लिहा.
(Answer the following questions.)

१) अतुल सुहासला कशासाठी बोलवत होता ?

.....
.....

२) वर्तमानपत्रांत कशाकशाची माहिती येते ?

.....
.....

३) सुहास रद्दीतील कोणती पुस्तके बाजूला काढतो ?

.....
.....

४) थेंबे थेंबे तळे साचे असं सुहास का म्हणाला ?

.....
.....

५) मीना सुहाससाठी काय घेऊन आली ?

.....
.....

६) सर्वजण रविवारी भेटून काय करणार आहेत ?

.....
.....

स्वाध्याय (वर्गकार्य) - Assignments (CW)

घ) खालील शब्दात आलेले जोडाक्षर शोधा व लिहा.

वह्या - ह्या ..... एवढ्या - ..... पशुपक्ष्यांची - ..... प्रकल्प - ..... रद्दी - .....

गोष्टींची - ..... पुस्तकांचं - ..... सुहासच्या - ..... त्याचवेळी - ..... माझ्या - .....

म्हणून - ..... अभ्यासही - ..... सुद्धा - ..... सगळ्यांसाठी - .....

च) खालील शब्दांपुढे 'या' हे अक्षर लावून होणारा शब्द वाचा व लिहा.

भेटू ..... वाचू ..... खेळू ..... करू ..... घेऊ ..... देऊ .....

नाचू ..... गाऊ ..... धरू ..... करू ..... घेऊ ..... जाऊ .....

स्वाध्याय (गृहकार्य) - Assignments (HW)

छ) खालील शब्दांत लपलेले शब्द शोधा व लिहा.

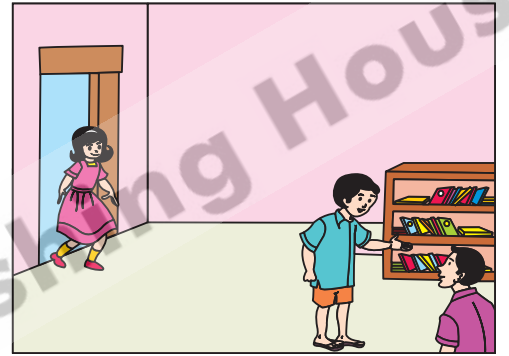
वर्तमानपत्र -   :ह्या.....
 वाचनालय -   :.....
 वाचनालयासाठी - :.....

छोटी चाचणी - Small Test

ज) खालील शब्द सारणीत योग्य ठिकाणी लिहा.

(वाचनालय, पक्षी, रद्दी, प्रकल्प वही, घर, पेपर, कात्रण, गोष्ट)

तो	.....	.....	.....
ती	.....	.....	.....
ते	.....	.....	.....

अनौपचारिक मूल्यमापनासाठी

नोट : विद्यार्थ्यांच्या अनौपचारिक मूल्यमापनासाठी खालील तक्त्याचा शिक्षकांनी वापर करावा.

अध्ययन निष्पत्ती : (A = Very good, B = Good, C = Fair)

- (१) योग्य उच्चारांसह गाणी साभिनय म्हणणे.
- (२) चित्रांच्या साहाय्याने गोष्ट सांगणे.
- (३) चित्रांचे वर्णन करणे.
- (४) स्वतःबद्दल आणि कुटुंबीयांबद्दल माहिती सांगणे.
- (५) सूचना ऐकून व ओळखून त्याप्रमाणे कृती करणे.
- (६) अनुभव कथन करणे.
- (७) अक्षरांवरून नवीन शब्द बनवणे.
- (८) शब्दांचा वापर करून वाक्य बनवणे.
- (९) ध्वनिभेद लक्षात घेऊन उच्चारण करणे.
- (१०) सुमारे १०० दृक्शब्दांची वाचन शब्दसंपत्ती विकसित करणे.
- (११) सुमारे ७०० शब्दांची श्रवण शब्दसंपत्ती विकसित करणे.
- (१२) सुमारे ३०० शब्दांची भाषण शब्दसंपत्ती विकसित करणे.

विद्यार्थ्यांचे नाव : .....

पटक्रमांक :